

דברות קדש

— לְקַט אַמְרִים וּפְנִינִים, דַּא"ח, מִשְׁדָּה רַבּוּתֵנוּ הַקְדוּשִׁים —

שנה כ"ה

• חג הפסח תשפ"ד •

גליון אלף קנו

יו"ל ע"י מערכת דברי אמונה "תולדות אהרן"

פנינים יקרים
ממעלות וקדושת החג
מועדי השנה
אידישע שמועסן
מנהג אבותינו

הצות הלילה.....12:37
סוף זמן ק"ש.....8:10
מוציא"ט לר"ת.....8:28

פנינים יקרים ממעלת וקדושת החג

ליל התקדש חג

ליל התקדש מגודל הקדושה השורה

כעת שזוכים להכנס לליל התקדש, ונקרא כן ע"ש גודל הקדושה השורה בלילה זה מהתגלות פמליא של מעלה בתוככי עם הקודש, וביותר בתוככי ירושלים המקודש, ראה והתקדש, ואל תהיה באותה שעה כשומע ליפול לעצבון ודאגה כל שהוא חזיון, אלא לחפש מתחת לרצפה איזו שמחה של מצוה. (הכתב והמכתב / קכח)

כל נפש ונפש נתעלה בליל התקדש חג

...אולם כבוא יבוא ליל התקדש החג, ובראש כל מועדים נשאת פסח, כל נפש נתעלה ונתקדש בהגיע אליה אור הבהיר שנתגלה מאז ומקדם ביציאת מצרים, שהגם שלא היו ראויים לקבל האור הגדול, מפני שהיו משוקעים תחת הקלי"י וכמעט שהגיעו בשער הנו"ן, רק הבורא ברוך הוא ברוב רחמיו וחסדיו ייטיב הבהיק את כל כחות הטומאה, ונפשות ישראל מיד נתעלו ונדרכו בפעם אחת והשיגו נוראות, עד למעלה העליונה.

(שם / קלה)

גודל קדושת הלילה

כל גאולת הנפש של כללות השנה תלוי בזה הלילה כידוע לך בני, עיקר יציאת מצרים הוא בחינת הדעת, אשר הוא בגלות, זה עיקר מצרים מיצר ים הגלות, וזה רחמנות גדול על הנשמה הקדושה, ובליל פסח הראשון, הקדוש ברוך הוא מרחם על נפשות ישראל להוציאם מגלות הדעת, להשיע להם שכל דקדושה, וכל גאולת הנפש של כללות השנה תלוי כמעט בזה הלילה, שמקבלים ישראל הקדושים מוחין גדולות. (אגרות שו"א / ט)

נתקדש נשמתו ומהשבתו

בליל פסח יורדת הקדושה הגדולה דנר"נ הרומזים למחשבה דבור ומעשה, כי נפש מעשה, רוח דבור, נשמה מחשבה כנודע, ומקבלים בבהירות יתירה קדושת הימים הללו, בצירוף קדושת המחשבה דיבור ומעשה בקום ועשה, שכל בר ישראל מתקדשת נשמתו ונטהר מחשבתו בליל התקדש חג (מחשבה), ובפה מלא דשבח והודיה מספר תהלות ה' בהגדה (דיבור), ומקיים מצות אכילת מצה ומרור וארבע כוסות (מעשה), עי"ז שוב נתקדש בקום ועשה הנר"נ. (מכתב מכ"ק רבינו שליט"א)

מסוגל לפתוח פתח העליון בזה שיפתח אפילו פתח

קטן

ושאינו יודע לשאול את פתח לו, פי אפי' אם נפל לסתר המדרגה עד שאינו יכול לדבר כבר דיבורים אל השי"ת, את פתח לו כמאמר חז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, שעל ידי הפתח שהוא יפתח בתשובה שלימה אל השי"ת, הקבי"ה יעזור לו, וליל הסדר מסוגל מאוד לזה לפתוח הפתח הנ"ל.

(ד"ת בעת עריכת הסדר תשכ"ז)

בלילה הזה נגאל נפש ישראל מידי החיצונים ומסוגל להתחזק באמונה

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד

עמד עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. דהנה בכל שנה בליל הסדר נתעורר בשמים זמן הגאולה, שבאמת היא זמן הגאולה, ואע"פ שעובר הלילה ולא רואים ולא שומעים מזה כלום, אע"פ כן אף שלא פעל על הגאולה הכללית, עם כל זה את נחשוב שלא פעלנו כלום, שעל הגאולה הפרטית בודאי פעלנו, כי בלילה הזה נגאל נפש ישראל מידי החיצונים, וזהו והיא שעמדה, זה שאנו מסדרים את הסדר ומספרים ביציאת מצרים, היא היא שעמדה לנו בדור החשוך הזה להתחזק באמונה (שם) שלימה ולצאת מתוך ההסתר פנים.

העבודה אצל הצדיקים בליל הסדר

אין לנו שום השגה בעוצם העבודה של הצדיקים בליל הסדר, שהיו רואים אצל כל הצדיקים עבודה עצומה, אצל הדברי חיים ראו פ"א בעת אכילת האפיקומן שנראה ממש כאוכל בשר מקרבן פסח, כי אליהו הנביא מקריב קרבן פסח כל שנה, ונותן לצדיקים לאכול מבשר הפסח. אצל צדיקים ראו התגלות אלוקות בליל הסדר, היו יכולים לראות ממש את ה"מורא גדול זו גילוי שכינה", היו רואים אצלם כלות הנפש ממש, ומסופר על הרה"ק מלובלין ז"יע שכשאמר את התיבות האלה, "ובמורא גדול זו גילוי שכינה", היו התלמידים רואים בבירור איך שהרה"ק מלובלין ז"יע נראה ממש כדמות חתיכת אש מלובנת, עד כדי כך שהיו יכולים לראות אפילו את משענת הכסא שמאחוריו, כי כל גופו נודך ונתעלה כאש לבנה עד שלא היה הגוף הקדוש מסתיר את הכסא, אין לנו שום השגה בעוצם הדרגות וההשגות שהיה לצדיקים בליל הסדר, אין לנו השגה מה נעשה בליל הסדר, אבל אנו צריכים לעשות כפי ערכינו, כפי הכוחות שהשי"ת נתן לנו, וזה תלוי כפי ההכנה שלנו כעת, כפי מה שנשמור את פינו בטהרה בימים אלה, וכפי מה שנעבוד ונתייגע על המידות שלנו בימים אלה, נזכה לסייעתא דשמיא שהשי"ת יטהר את לבבנו. (שיחה מאת רבינו שליט"א ער"ח ניסן תשנ"ד)

בלילה זה נשפע אור גדול

בלילה הזה הוא גאולה בפרטות לכל אחד ואחד מבני ישראל, וכל אחד לפי ערכו יכול לצאת מתחת לחץ היצר אשר לוחץ עליו, ובלילה הזה נותנים מן השמים אור והתעוררות שלא בהדרגה ובלי שום זכות עצמי, כמו שבמצרים שהיו שם בני ישראל במי"ט שערי טומאה, ובלילה הזה השפיע להם ה' אור גדול מאוד וכנסו מיד לנו"ן שערי הקדושה, כן בכל דור ודור משפיע הקבי"ה בלילה הזה אור גדול.

(לקו"ת ד"א פסח / ליל פסח לפני מעריב תשכ"ז)

השי"ת מוציא נשמות ישראל מעומק התהום

ובהגיע ימים הקדושים בפרט ליל פסח אשר הקבי"ה מוציא נשמות ישראל מעומק התהום למדרגה עליונה, אשר נתעורר אז מעין שהקבי"ה ישלח רוח טהרה בלב ישראל, כמו שכתוב (יהוה יצאנו) וזרקתי עליכם מים טהורים וכי ונתתי לכם לב חדש, ומעין זה היא גאולה פרטית נתעורר הנפש מעין העתיד ותשתוקק להתקרב לבורא כל עולמים. (אסיפת מכתבים / ח"א, קטז, ב)

גומרים הלל מפני האור הגדול הנשפע

לכן גומרים את ההלל בלילה הזה שלא מצינו כך בכל שאר לילות השנה, לפי שבלילה זה נשפע אור גדול מאוד, ואין לנו השגה מה שנעשה בשמים בלילה זו. (שיחה ליל פסח לפני תפלת ערבית תשכ"ז)

בליל זה יוכל להשיג כל מיני השפעות

כל דכפין ייתי ויכול וכו', אפשר לפרש דהנה בלילה הקדוש הזה נתעורר בשמים התעוררות רחמים ונשפע מן השמים השפעות גדולות, וזהו כל דכפין היינו כל מי שרעב לקבל ההשפעות קדושות, ייתי ויכול, כי בליל הקדוש הלוה יוכל להשיגם, כל דצריך, היינו שצריך ההשפעות על לאחר זמן, ייתי ויפסח. (רבינו ז"יע ד"ת בעת עריכת הסדר)

הפמליא של מעלה בא לעריכת הסדר

איתא בזה"ק שבשעה שבני ישראל עורכים הסדרים יורדים הפמליא של מעלה לראות איך בני ישראל עורכים את הסדר.

(שיחה ליל פסח לפני ת"ת ערבית תשכ"ז)

סגולת הלילה

מסוגל לפעול ישועות

בלילה הזה מסוגל ביותר לפעול ישועות הן בכללות והן בפרטות, ולכן צריכים לראות כל אחד ואחד שכל יתן לעבור אלו הימים בלא כלום.

(שם)

עובדות וסיפורים על חג הפסח

יין ישן נושן לליל הסדר

גדולתו וקדושתו של רביה"ק רבי דויד מדינוב בעל צמח דוד זיע"א אין לנו מושג כלל. ידוע מה שמעיד רבינו הזקן הקה"ט בעל שו"א זיע"א בספרו טהרת הקודש (דף ק"ה ע"ב) וז"ל: "סיפור מורי [רביה"ק רבי צבי אלימלך מבלאזוב בעל צבי לצדיק זיע"א] ע"ה, כי אביו בעל צמח דויד היה קדוש ונורא, וסיפר פלאות מגדול קדושתו. ואמר בימי ילדותו שנסע ליקח אשה, ואמרו בית אביו שילך להסתכל בכלתו קודם קידושין, לא רצה, ואמרו לו הלא אמרו רז"ל (קידושין מא) אסור לקדש אשה עד שיראנה, השיב להם: "הלא טעם רז"ל הוא שמא יראנה אחר כך ותתגנה בעיניו, וזה אינו שייך אצלי, כי אני בטוח שלעולם לא אראנה...". רבינו מסיים שם: "ואין זאת רבותא, כי מורי ע"ה אמר על אביו, שהיה לו מדרגה של פלטי בן ליש" (ע"י סנהדרין ט).

*

בקשר לסיפור נישואיו, יש סיפור נוסף הקשור למצות ארבע כוסות של ליל הסדר, וכך מסופר בס' אוצר ישראל בשם רבינו הגה"ק בעל צבי לצדיק זיע"א:

רבינו הרה"ק בעל בני יששכר זיע"א היה רגיל לנסוע הרבה אל רבו הגה"ק הרבי מלובלין זיע"א, ה"חזקה". פעם בנסיעתו ללובלין עבר דרך עיר בראד, ושם עלה על העגלה איזה איש משם, איש נגיד סוחר יינות משובחים ושמו ר' ישעי' הירץ מעיר טורקא.

על אם הדרך דברו ביניהם, ואמר האיש שיש לו בת מושלמת בגיל י"א ומחפש שידוך עבורה, אז אמר לו הבני יששכר זיע"א כי יש לו ג"כ בן מושלם, בחור חשוב ונעלה. והסכימו ביניהם שכיון שהרי הוא נוסע עבשיו לרבו, אז באם הרבי מלובלין זיע"א יסכים להשידוך, אז יבוא בקשר חיתון, ויגמר השידוך.

רבינו הקדוש מלובלין זיע"א ראה ברוח קדשו את כל הנעשה, וכאשר שניהם נכנסו לחדרו, קדם הרבי בברכת "מזל טוב", ונגמר השידוך בבי טוב, כשהחתן הוא בן שמונה או עשר שנים... וכי רבינו הבני יששכר זיע"א היה לו ענין בזה לשדך את י"ח בגיל מוקדם (ע"י דרך פקודי מ"ע א' חלק המעשה את ג).

תנאי התנה הבנ"י עם המחזות, בגמר השידוך, כי רצונו וחפצו שהחתן לא יעזבוהו אחר החתונה וילך לגור במקום חרותו, כפי הנהוג לרוב, אלא ידור על ידו ובמקומו, ברצונו שימשיך לעמול בתורה ועבודה ויראת ה' תחת צלו והדרכתו, אך לדבר אחד הסכים הבני יששכר לבקשת מחותנו: שהחתן יבא אצלו על איזה יום-טוב מבין הימים טובים.

החתונה נקבעה ביום הבר מצוה שלו, כשהוא מתחיל להניח טלית ותפילין גם יחד, ולנוסחא אחרת נכנס לחופה עוד בהיותו בן י"ב שנים, ושנה תמימה הלך רבינו בטלית ובלי תפילין...

טעם לבישת בגדי לבן בליל הסדר

איתא במהר"ל שלכן נוהגים ללבוש בגדי לבן בליל הסדר, מפני שגוון לבן נקרא גוון פשוט, שאין לו שום צבע אחר, כי הוא מרמז על העולם העליון, שכמו שהכח גדול נכנס לפני ולפנים בבגדי לבן, כך בליל הסדר לובשים את הקיטל לרמז שכל אחד זוכה לקבל דרגה עצומה של קדושה, ממש כמו יום הקדוש. והגם שהעניינים האלה הם פנימיים מאד, אבל היוצא לנו מזה, שכל איש ישראל צריך לדעת שאצל כל אחד ואחד שייך הענין הזה, שבליל הסדר הוא זוכה לדרגה עצומה ונפלאה מאד, וכפי ערך הכנתו.

מעבודת ליל הסדר

והגדת לבנך - חינוך הבנים

להאיר אור האמונה בבנינו

כאשר מגיע הזמן של הסדר, שהוא זמן גדול מאוד, שאז נשפע סדר על כל השנה כולה, כל איש ישראל יודע ששיל הסדר הוא זמן עצום ונורא מאד, אבל הדבר הראשון מעבודת ליל הסדר הוא החינוך לילדים להאיר אור האמונה בהילדים, כמו שמבואר בפוסקים לפרש להם את ההגדה בלשון לע"ז, בלשון שהם מבינים כדי להכניס בליבם את כל המסורה הקדושה, כל מה שהיה ביציאת מצרים, ואת מה שעשה השי"י עמם ניסים ונפלאות ויעשה השי"י עמנו הלאה ניסים ונפלאות. (שיחה מאת רבינו שליט"א ר"ח ניסן תשנ"ו)

להאיר בהם המתקנות והחובבות בעבודת השי"ת והגדת לבנך, והגדת לשון "מגדים תמתיק", צריך לדבר עם הבן באופן של מתקנות וחביבות, שיהיה להילדים מתקנות ונעשמתק בתורה ומצוות, ושישמחו בכל מצוה... עיקר העבודה היא להאיר בלבבותיהם את המתקנות והאור והשמחה שיש בעבודת ה' ולומר תמיד את החלק הטוב, שעבודת ה' היא טובה ומתוקה, ושהשי"י הוא מציל ומושיע, והעיקר להאיר בהם את אור האמונה והבטחון. ולא לצייר לפניו את עבודת ה' כדבר מאיום ומפחד ח"ו. (שיחה מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א)

טוב שלא לדבר בליל הסדר

ואחר כך על הפסח הקדוש טוב שלא לדבר מאחר התפלה בליל לאחר הסדר, כמו שפירשו הצדיקים "פסח" פ"ה ס"ח שהוא תיקון לדיבור הפה. ולכל הפחות בשני לילות הקדושות לשמור הפה מאד. (אגרות שו"א / ט)

ארבע כוסות

כל כוס היא מצוה בפני עצמה

ותקנו ד' כוסות נגד ד' גאולות, ותקנוהו דרך חרות, וכל חד וחד ראוי שיעשה בו מצוה בפני עצמו, והאריך בזה השל"ה הק' דבזה רמוז גאולתן שזה סוד יין המשומר בענביו, וד' כוסות הגאולה הם גאולה מדי' קליפות שבערלה. (הכתב והמכתב / קלה)

שתאן בבת אחת לא יצא

ולכן החובה לשתות הכוסות על סדר הברכות, ושתאן בבת אחת לא יצא, כדי לקבוע בלבנו שדייקא בבחינת מצה לחם עוני פשוטה ולית ליה מגרמיה כלום, רק באמונה פשוטה וצרופה בחוץ ואומץ בעזות דקדושה, זוכים לכוסות הישועה וד' הגאולות, וזולת האמונה אין החירות חירות עולם, רק עדיין עבדי פרעה אנו ועדיין הקלי' והחיצונים מתגרים ח"ו. לכן עתה על הזמיר זמן ביטול הטומאות לזמר עריצים ולבער כל הקוצים מכחות היצה"ר והסט"א, לכן הזמן הוא עת רצון לדלג על

ההרים ולקנות חלקי הקדושה והטהרה מלא חפניים. ועל כל אחד ואחד להתאזר כחות רוחניים, שעתה מסוגל לקבל מעלות והשגות גם שלא לפי דרגותינו, רק בהתעוררות רחמי שמים עלינו, כי עתה זמן התפשטות החסדים ולישועות בו מקיפות. (שם)

סיפור יציאת מצרים

גודל מעלת סיפור יציאת מצרים

איתא בזוה"ק (פי ויקרא) דבליל פסח יש יחוד עליון קדוש הוא הלילה הזה, וחדוותא משתכח לעילא ולתתא, ובזוה"ק (פי בא) מבואר שהקב"ה כונס לכל פמליא של מעלה לשמוע סיפור יציאת מצרים מכנס"י, ונתוסף כח וגבורה למעלה ע"י הסיפור ביציאת מצרים, ועיין בס' קב הישר (שם) דע"י זכות הסיפור דצי"מ השי"ת פורס כנפיו להצילנו מכל געע וכל מכשול, ובכל הדרכים לעשות לנו ניסים ונפלאות, ומי שאומר בעצלות בלי שמחה וכוונה, אינו זוכה ח"ו לנפלאות עי"ש. עכ"פ בזה הלילה הוא קשר ויחוד נפלא בין עליונים ותחתונים, שמירה עליונה לכנס"י מיד ולדורות.

(מכתב מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א תשס"ב)

בכה סיפור יצי"מ להגיע לקבועו"ש באמת מעשה ברבי אליעזר וכו' שהיו מספרים ביציאת מצרים כל הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית, מרמז לנו כאן שעל ידי הסיפור ביציאת מצרים אפשר להגיע לקבלת עול מלכות שמים, וזה שבאו תלמידיהם, פ"י שראו בהם שסיפרו ביציאת מצרים כל הלילה, עד שכבר הגיעו למדרגה זו לקבלת עול מלכות שמים.

(לקי"ת ד"א פסח / ד"ת בעת עריכת הסדר תשכ"ו)

גדול כחה לקרב הגאולה פרטית וגאולה כללית אמר ראב"ע וגו' עד שדרשה בן זומא שגא' למען תזכור את יום צאתך מארמ"צ כל ימי חיך, ימי חיך אלו הימים כל ימי חיך הלילות, וחכ"א ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להביא לימות המשיח. אפשר לפרש בזה המחלוקת דבן זומא וחכמים, שכן זומא רומז שיש בגודל כח הסיפור של יציאת מצרים להאיר בתוך החשכות, וזה הלילות שמרמז על החשכות, ולגאול את הנפש מגלותה, וחכ"א שלא רק בגאולה הפרטית לבד, אלא אפילו בגאולה הכללית יכול סיפור יציאת מצרים לגרום להשפיע ולקרב אותה, וזהו להביא לימות המשיח, להביא פ"י לקרב את ימות המשיח.

יציאת מצרים

הנשמות מכל הדורות זכו להיות ביציאת מצרים כתוב בספרים שכל הנשמות מכל הדורות זכו להיות ביציאת מצרים, כל הנשמות בעבר ובהווה עד ביאת המשיח, כל הנשמות שהיו צריכות להוולד כולם היו ביציאת מצרים ובמתן תורה. (קיצוב מכ"ק אדמו"ר שליט"א)

יצי"מ נכתב בתורה נו"ן פעמים, שבכח זה נוכל לצאת מנו"ן שערי תומאה

הנה יציאת מצרים נזכר בתורה חמשים פעמים, וכתוב (בזוהר יתרו דף פ"ג סוף ע"ב ודף פ"ה ע"ב ובתיקונים דף ע"י ע"ב ודף ע"ט ע"ב) שלכן נכפל כל כך פעמים, שהמה נגד נו"ן שערי בינה, אבל באמת קשה הלא כמה דברים שרומזים לנו"ן שערי בינה ולא נכתבו רק פעם אחת, רק גלוי וידוע כי כנגד נו"ן שערי בינה יש כנגדן להבדיל נו"ן שערי תומאה, והקדוש ברוך הוא ידע שיהיה מישראל הן בכללות והן בפרטות שירדו בעונותם ח"ו לאלו הנו"ן שערים, כמו שכתבתי בסוף מאמר האמונה, לכן כתב נו"ן פעמים יציאת מצרים בתורה שיהא לנו בכח לצאת מכל

הנפילות והירידות, אפילו מנו"ן שערי טומאה אשר יצטרכו ישראל לעבור בתוכם קודם ביאת המשיח, כמבואר (באור החיים הקדוש (שמות ג) על פסוק וארד להצילו) שקודם ביאת המשיח יצטרכו כנסת ישראל לירד לנו"ן שערי טומאה רח"ל כדי להוציא בלעם משם, והשם יתברך יוציא אותנו משם ועלה נעלה בכח התורה הקדושה. (שו"א דרוש הבטחון פ"ו)

ברגע של יצי"מ נתן הקב"ה תקנה לכל בר ישראל שלא ידה ממנו נדה

אמונת יציאת מצרים פירושו הוא, כמו שמקובל מרבניו הבעש"ט זי"ע, שבכל עידן חשכות וטמטום מכל צרות וחומות העומדות על האדם, יתן בלבו אמונת יציאת מצרים, שהקדוש ברוך הוא ברגע של יציאת מצרים חשב על כל בר ישראל שלא ידה ממנו נדה, ונתן תקנה לכל בר ישראל, ומוציא את עמו בכל עידן וזמן מכל מיני מעיקין בגוף ובנפש, ובכח אמונה זאת באמת, יתכן יתפרדו כל פועלי און, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם.

(מאמר עבודה שבלב)

יציאת מצרים ע"י לימוד התורה הק'

נודע מספה"ק ענין יציאת מצרים הוא ענין נצחי בכל דור ודור ובכל עידן ועידן, ולזה יכולים לזכות ע"י תורה"ק, כי תורה מגינה ומצלל מבלבולי יצח"ר ומכל מיני פגעים רעים ומרעין בישין, ותלמוד תורה כנגד כולם, כי כל מיני יציאות מצרות וחשכות וכו' הכל מרמזים על בחינת יציאת מצרים בבחינת גאולה פרטית, כמשי"כ קרבה אל נפשי גאלה כידוע.

ונודע מאמרם ז"ל בראתי יצח"ר בראתי לו תורה תבלין, ...הרי לך שעיקר הגורם להכניע כחות הרע היא ע"י התורה"ק שהוא מוכך ומטהר נפשו של אדם.

וזהו החירות האמיתי אם עוסק בתורה כמו שארז"ל אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

(אסיפת מכתבים / ח"א, כב)

זכירת יציאת מצרים

לזכור שתכלית כל ימי חיידך הוא, שיתגבר על

הנסיונות, ועי"ז מוסיפים לו חיים

למען קען זאגן פשט, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיידך, זאלסט תמיד געדענקען כל ימי חיידך אז דאס איז דיין תפקיד, דאס איז דיין ארבעט אויף דער וועלט, אז עס דארף זיין את יום צאתך מארץ מצרים תמיד דארפסטו ארויסגיין, דאס דארפסטו תמיד געדענקען אז מען דארף זיך תמיד שלאגן, אויף דעם ביסטו געקומען אויף דעם עולם, אז עס קומט א נסיון זאלסטו נישט ווערן פארלוירן, נאך א נסיון און נאך א נסיון, אן א נסיון קענסטו גאר נישט לעבן אויף דער וועלט, האסטו שוין נישט וואס צו טהון. א מענטש וואס ער איז שוין פטור פון אלע נסיונות דעמאלס איז שוין פארטיג, קומט אויס אז עס קומט צו א מענטש א נסיון, דעמאלס גיט מען

איהם נאך לעבן מן השמים, ווייל דאס איז דער תכלית פון לעבן, אז ער האט א נסיון און ער שלאגט זיך מיט דעם נסיון.

(ליקו"ת ד"א, קיבוץ חוהמ"פ תשכ"ג)

כדי שלא נתייאש ע"י אריכת הגלות

דאס קען זיין דאס ענין וואס דער פסוק זאגט זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים, דער אויבערשטער האט געהייסן מען זאל געדענקען יציאת מצרים, כדי מען זאל זיך נישט מייאש זיין דורכן אריכות הגלות, מען זאל געדענקען דאס אין מצרים איז אויך אזוי געווען, יודן זענען געווען דארט אין א גרויסן הסתר, און דער אויבערשטער האט זיי געהאלפן.

(דברי אמונה אידיש / חוהמ"פ תשכ"ה ס"ו)

יצי"מ מזכיר ומעודד אף להאדם השפל להתעלות בקדושה

בקידוש אומרים תחלה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים, ופי' הרה"ק מצאנו בשם הרה"ק מראפשיץ זי"ע אם יחשוב אדם האיך אלך להקדושה איש כמוני מלא עבירות וחטאים משוקע בטומאה, אז יזכיר עצמו תחלה למקראי קודש, דהיינו כשיתחיל ליכנס לקדושה, זכר ליציאת מצרים, כי היו במי"ט שערי טומאה ואף על פי כן נתעלו לקדושה ע"כ. (אסיפת מכתבים / ח"א קט"ב)

יציאת מצרים ע"י קבעו"מ ש"ב"ק ש ובתורה ועבודה

למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיידך, עס איז א מצוה יעדן טאג צו געדענקען יציאת מצרים, דאס ענין פון יציאת מצרים שטייט אין ספר ליקוטי אמרים (פרק מ"ז) אז אין דעם איז נכלל וואס דער נפש אלקות גייט ארויס פון שעבוד פון גוף, און איז זיך מתייחד מיט דעם בורא כל עולמים דורך לערנען תורה, און מקיים זיין די מצות, ובפרט דורך קבלת עול מלכות שמים ביי קריאת שמע, און ער איז מקבל אויף זיך דעם עול מלכות שמים בשעת ער זאגט ה' אלקיני ה' אחד, ווערט דעמאלס נכלל זיין נפש צום אויבערשטן, דאס איז בחינת יציאת מצרים, און וועגן דעם האט מען מתקן געווען פרשת יציאת מצרים בשעת קריאת שמע.

וועגן דעם דארף מען תמיד געדענקען יציאת מצרים, ווייל דורך דעם דערמאנען יציאת מצרים טוט מען מעורר זיין די בחינה פון יציאת מצרים, מען זאל קענען ארויסגיין פון שעבוד הגוף, און פון דעם חשכות וואס מען ליגט, און מען זאל קענען מקבל זיין אויף זיך עול מלכות שמים.

(דברי אמונה אידיש / חוהמ"פ תשכ"ה ס"ה)

אכילת מצה

כוונת אכילת מצה

פשטותן של דברים מחוייב כל אחד ואחד לחקוק ולקבוע בקרבו בעת אכילת מצות ביותר בלילות הסדר, שאין אנו יודעים ומשיגים בעוה"ז

מעלת סיפור יציאת מצרים

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. יעדן דור ווען כלל ישראל דערציילט דעם סיפור פון יציאת מצרים ווערט א גרויסע שמחה אין די עולמות עליונים, און דער בוכ"ע זאגט פארן פמליא של מעלה זאלן קומען זעהן ווי כנסת ישראל דערציילן די ניסים ונפלאות, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח ווייל מיט יעדן דיבור איז מען קונה כוחות הקדושה, מען איז ממשיך די אורות וואס מ'האט מקבל געווען דעמאלטס בימים ההם און מען ווערט נתעלה מעלה בקודש.

(רבינו שליט"א בעת רעוא דרעויו פ' צו שבת הגדול תשס"ז)

כך או כך, החתן נשאר לגור בצל קורתו של אביו הקדוש, והמשיך לדלות ולשאוב ממנו מלא חפניים תורה ועבודה.

*

בפורים שלח המחותן משלוח מנות בצירוף אגרת למחותנו הבני יששכר ולבנו - חתנו, בו הוא מזכיר לו אודות ההבטחה והתנאי שהחתן יבא אליו על יו"ט, לכן מבקשו שיבא על חג הפסח הקרב ובא. בגירסא אחד מופיע, שהבני יששכר אמר שאין לו כ"כ חשק שישע שם לפסח, אמנם מכיון שכבר הבטיח הסכים לדבר מראש על כן יסע. ואכן נסע האברך הצעיר ר' דוד'ל לחותנו על חג הפסח.

טרם נסע, לקח הבני" כוס מיוחד מכסף טהור, עשוי כולו ממתבעות של כסף, אשר קיבלה מאת הגה"ק רבי שמעון מיערוסלאב זיע"א, שהיה מחזיק הכוס מדה גדולה מאד, בית קיבולו של הגביע הגדול היה ליטר ורבע, ונתנו לבנו לשתות בו את ארבעת הכוסות בליל הסדר.

כאשר הגיע החתן רבי דוד אצל המחותן ושהה שם איזה ימים, הראה לו חותנו את רכושו ואת נכסיו, ובהיותו סוחר יין הוליקן אותו ג"כ למרתף היין שלו, שם הראה לו את סוגי היינות המשובחים, והראה באצבעו על איזה יין בנקבו בן כמה שנים הוא, ובן כמה שנים יין זה, ואיזה מהם מיוחד יותר.

כך, בעת שהלך רבי דוד'ל בשבילי המרתף אנה ואנה, ראה שם בפינה הביתית וצלוחיות יין ישינים מאד, אשר קורי העכביש כבר תלויין עליהן, שאל את חותנו על טיבן של הבית אלו, מיד השיב לו חותנו: אה, אלו הם יינות ישינים מאד, יין ישן נושן יותר ממאה שנה, הם מונחים כאן עוד מימי זקנינו או אפי' מוקדם יותר, אלו היינות המונחים בפינה זו - ממשיך חותנו להסביר לו - נותנים מהם קימעה לחולה שאין ביכלתו לאכול, והוא חי מזה יום שלם, ואם נמצא איזה חולה שאינו יכול לירדם ולישן ל"ע וכדומה, אז נותנים לו כף אחת מזה היין ואח"כ הוא ישן טוב.

אמר לו ר' דוד'ל, כי יש לו חשק לשתות מזה היין ישן נושן על ארבעת הכוסות, חותנו נבהל והתחלחל רק לשמוע מזה, באמרו: כף אחת אי אפשר לשתות מזה, ק"ו ארבעה כוסות, הלא תוכל לישן מזה שמונה ימים!

אבל לתמיהתו העצומה, הוא באחת ומי ישיבנו, הוא רוצה מזה היין דוקא לארבע כוסות, באם לאו - אומר לו הצדיק רבי דוד - הוא נוסע בחזרה לאביו.

לא היה לו ברירה, והסכים בעל-כרחך לזה.

בערב פסח, כשראה המחותן את כוסו הגדול שהביא עמו חתנו, נבהל ונפחד יותר ויותר, ארבעה כוסות גדולים מלאים יין חזק מאד מאד, האיך יחזיק מעמדו? חותנו חשש מאד מזה. אך לנוכח תקיפות דעתו של חתנו לא יכל לעמוד מנגד, כבר ראה והבחין שהוא אינו אברך פשוט, ובע"כ הסכים לדרישתו.

הגיע בליל הסדר, ויהי כאשר בתו של הנגיד רבי ישעי' הירץ, ה"ה הרבנית של רבי דוד'ל שתתה לגימה אחת מן היין החזק, נפלה לתרדמה עמוקה. אולם, רבי דוד'ל היה אחוז שרעפים במשך כל הסדר, ושתה מזה היין הישן נושן,

בכוסו הגדול, את הארבע כוסות, כלא היה, והמשיך בהתלהבות כל הסדר. אחר הסדר עוד למד עד הבוקר כלא היה, אמר שיר השירים, ולמד מדרש שיר השירים. בבוקר, כשהלך חותנו למקוה, מיד עטו עליו אנשים על ההתנהגות של חתנו בשאלתם: נו, מה יכול הרבי'לע שלך, בידועם שלקח חתן לבתו בחור צדיק בנו של הצדיק מדינוב, ואז סיפר להם איך עבר עליו הסדר בפלאי פלאים, שתה ד' כוסות מהיין הישן והחזק, ועוד החזיק מעמד יותר מאחרים, מה עוד שמדובר באברך צעיר בן י"ג שנה.

הם נשתוממו בן תמהו לשמוע הדברים, לא יכלו להאמין למשמע אזניהם, עד שהחליטו ללכת ולראות הדבר במו עיניהם.

בליל השני של הסדר, באו כמה אנשים לראות את הפלא הגדול, איך הצדיק רבי דוד שותה את הארבע הכוסות. הצדיק הרגיש באנשים שגדשו את החדר, מיד שאל את חותנו: מדוע הבאת לי את האנשים הללו? "איך בין נישט קיין קונצן מאכער..." "אני לא עושה חכמות", ביקש להביא לו כוס קטן רגיל, ויין פשוט, והמשיך את הסדר.

האורחים בסדר של הס"ק מראדשיץ

ידוע גודל החקותו של מרן הסבא קדישא מראדשיץ ז"ע טרם התגלותו, פעם אחת בליל בדיקת חמץ לא היה לו בביתו אפילו חתיכת לחם קטן לקיים מנהג של עשרה פתיחין, ובני ביתו היו רעבים מאד, ולא זו אף זו כי היו מתאנחים על החג הממשמש ובא, ואין בבית אף כזית מצה, והשעות עברו וחלפו ועיניהם כלות וצופות מאין יבא עורם, ועדיין לא היה בביתם שום דבר על חג הפסח.

ויהי בערב החג בשעה שלש אחר חצות היום, באו שני אנשים ממדינת אשכנז לביתו של הסבא קדישא, ולשאלת הרבנית מה מבוקשם אמרו לה, אנחנו ממקום רחוק, ומד' מצעדי גבר כו' מוכרחים אנו להשאר בדרך בארץ אחרת, ובביתנו אנו נזהרים בכל החומרות, וכאשר שמענו על בעלכם כי הוא איש ירא וחרד לדבר ה', לכן ברצוננו להיות מחוגגי חג הפסח אצלו, כי מסתמא נזהרים אצלו בכל החומרות כמדות לאיש כמדותו. ענתה להם בלב נאנחה וברוח נשברה, הנה אגיד לכם האמת, כי עדיין לא הוכן אצלי מאומה על חג הפסח, השיבו לה מיד כי על זה אין לה לדאוג כלל, והראו לה דרך החלון מבחוץ עומדת מרכבה מלאה כל טוב, ותיכף הביאו את הדברים הביתה מכל מילי דמיטב, מצות יין טוב בשר ודגים, וגם כל הירקות הנצרכים להסדר עם כל מיני מעדנים, וערכו בעצמם את השלחן כשלחן שרים.

לפנות ערב הגיע זמן המנחה, הלכו האורחים אל הבית הכנסת אשר בו הסבא קדישא, והתפללו שמה מנחה, וגם מערבית, לאחר התפלה נגשו האורחים אל מרן הסבא קדישא ויאמרו אליו גוט יום טוב, ונתן להם שלום, ויספרו לו את כל אשר אמרו להרבנית שרצונם לחוג את החג אצלו. ויען הסבא קדישא ויאמר להם, בוודאי מוסכם אני לדבר הזה, אבל מה אעשה שלא הכנתי מאומה על החג, ויאמרו אליו, אם לא יהיו מה לאכול לא נאכל, והלכו עמו האורחים לביתו.

כלל וכלל בלתי כמו ועזרתו ית', ולזה עשה השי"ת בעת יציאת מצרים פעולת המצה שלא הספיק בצקם להחמיץ עד שנגלה עליהם כמו יתברך שמו ולא הספיקו לצאת אפילו כשיעור מועט היא שיעור החימוץ, כי לא יכלו להתממה עוד רגע שלא יתאחו בשער הנ'. ולהורות נתן הקב"ה בלבנו כי לא היה באפשרות היציאה כי אם עי"י הקב"ה בעצמו ולא מצד המזל והטבע, היא בחינת החמץ, שתלוי זמן החימוץ בשיעור והוויית החמץ תחת ממשלת הזמן כשאר הנבראים, זולת כמו יתברך שמו שהוא יתברך למעלה מן הזמן, ולכן נאסר החמץ שנעשה בשליטת הזמן, ונצטוינו על המצה שנתהווה עי"י חפזון שלא הספיק חימוצם תחת ממשלת זמן החימוץ, ובעל כרחם נגרשו בחפזון גדול, כדי שכחו יתברך לבד אנו ולא אחר ישלוט בהם. (הכתב והמכתב / קלה)

סגולת אכילת מצה

מיכלא דאסותא

איתא בחתם סופר, מצה ראשי תיבות מ'כ'ל צ'רה ה'צילנו, המקור הוא מהזוהר הקדוש שהמצה נקראת "מיכלא דאסותא", מאכל של רפואה. (שיחה מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א / שם)

מיכלא דמהימנותא

דער זוה"ק זאגט אז מצה או מצה איז מיכלא דמהימנותא, מצה ברענגט צו אמונה, מצה שיינט אריין אין אידישע קינדער אמונה.

(ליקו"ת ד"א / דרשה חוהמ"פ תשל"ח) מצה נקראת גם כן "מיכלא דמהימנותא", שע"י המצה נכנס בתוכנו אור האמונה, וכפי מה שהאדם חי עם הפנימיות של מצה, ומאמין באמונה שלימה שהמצה הזו תעורר אותו לדחוק עצמו לתוך חלק הקדושה, כך זוכה לזה ויהיה לו סייעתא דשמיא גדולה. (שיחה מאת רבינו שליט"א / שם)

נקרא מיכלא דמהימנותא מפני שבוה הראו כח

אמונתם, כשיצאו ממצרים

עס קען אויך זיין, מצה איז דאך מיכלא דמהימנותא, וואס פאר א שייכות האט מצה צו אמונה, שטייט כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתן אחרי במדבר בארץ לא זרועה, די אידן זענען ארויס פון מצרים זיי האבן זיך נישט מיט גענומען גארנישט נאר דאס פעקעלע מצה, דאס געדענקט דער אויבערשטער תמיד לדורות עולם פאר אידישע קינדער, ...זכרתי לך חסד נעורייך, וועגן דעם הייסט מצה מיכלא דמהימנותא, מיט די מצה האבן די אידן געוויזן די אמונה זייערע, זיי זענען ארויס פון מצרים נאר מיט די ביסל מצה, וועגן דעם לדורות עולם שיינט דאס אריין אמונה אין אידישע קינדער און דער אויבערשטער געדענקט דאס תמיד פאר אידישע קינדער. (ליקו"ת דברי אמונה / שם)

ע"י אכילת מצה כל שבעה מקדשים כל תאווה הרשו"ת

ואנחנו אופים מצות וזוכים לקיים בערב תאכלו מצות, וגם שבעת ימים תאכלו מצות, לקדש הרשויות מן התורה, מה שהתורה"ק כתבה בפירוש לאכול מצות בבחינת רשות עי"י מתקנים כל עניי תאוות הרשויות. ועכ"פ בזה אנחנו משחררים כחות נפשנו מתחת ידי הערלה והקלי. (הכתב והמכתב / קלה)

האדם שמתקן ע"י המצה את הדיבור והאכילה, זוכה להודות לה' ביהוד ובאהבה

אויף דעם איז מרמז מצה זו, זו איז כמספר אחד, מצה זו שאנו אוכלים על שום מה, שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, די מצה האט אין זיך א כח פון יחוד ה', מצה זו, זו איז

אחד אז דער מענטש איז מתקן מיט די מצה דעם פה סח דעם דיבור, ער איז מתקן מיט די מצה דעם אכילה, איז ער זוכה להודות לך וליחדך ער זאל מקדש זיין שם שמים מיוחד זיין שם שמים וליחדך באהבה, און אהבה איז אויך כמספר אחד, כמספר זו, יחוד און אהבה אלץ קומט ארויס אז פסח איז דער זמן פון אהבה, דער רבנו של עולם האט געוויזן אהבה פארן כלל ישראל.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א - נעילת החג תשנ"ז)

מרור

לכוון לקבל ע"י עבודת השי"ת בכל מיני מרירות ובשעת אכילת מרור לכוון לקבל על עצמו, עבודת ה' בכל מיני מרירות שלא ליפול כלום, שזה בחינת שכורכין מצה ומרור, כי בשעת מרירות צריך גי"כ להמשיך על עצמו מיט געוואלד (בכח) מוחין דגדלות, וזה לא אפשר רק ע"י ענוה ושפלות, כי בעל גאוה בורח מה' בעידן נפילה וירידה, מה שאין כן השפל אומר אמרי לנפשי שחי ונעבורה.

(אגרת שומרי אמונים / ט)

כורך

כורכים מצה ומרור, רומז כי יברח אל השמחה בשעת מרירות

ולכן הלל עשה זאת שהיה עניו גדול. והיה כורך מצה ומרור ופסח ואוכל ביחד, כי "מצה" רומז על מוחין דגדלות, "ומרור" על בחינת מוחין דקטנות שמר לו מכל צד ח"ו, ו"פסח" רומז שצריך לפסוח ולדלג על כל המרירות והקטנות - לברוח אל ה', שהוא בחינת השמחה ודביקות - מוחין דגדלות, שלא יהא חילוק אצלו בין מצה ומרור בין מוחין דגדלות וקטנות, כי תמיד הוא עובד השם. (שם)

שפוך חמתך

מוזגת כוס של אליהו - עת רצון

הנה בכל שנה ושנה כשמגיע לילה זו ליל שימורים הוא לה', נעשה רעש גדול בעולמות עליונים ונתעורר רעש גדול אודות זמן הגאולה שלימה, ובשעה זו שהוא חצות הלילה שהוא עת רצון גדול, ובשעה זו בלילה זה אירעו הרבה נסים ונפלאות לבני ישראל, כמו שמבואר בפיוט אז רוב נסים הפלאת בלילה וכו', ולכן בלילה זה מוזגים הכוס של אליהו שהוא יהיה המבשר לעתיד לבוא, והוא עומד ומצפה על זאת שיבוא הזמן שיוכל לבשר את בני ישראל, ובשעה זו שהוא עת רצון מוזגים את הכוס ומבקשים מאת השי"ת שאף על פי שאין אנו ראויין לזה עם כל זה הקב"ה יסתכל ברשתתן של אומות העולם אף שאין לנו שום זכות ויתעורר על ידי זה הגאולה שלימה המקווה, וזהו שאנו אומרים בלילה זה ובשעה זו, שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך וכו'.

(ליקו"ת ד"א - בעת עריכת הסדר לפני שפוך חמתך תשכ"ו)

הלל

די מצוות פון סדר נאכט, די מצוה פון מצה, אזעלכע געוואלדיגע עניינים די ארבע כוסות, הסיבה, און מרור, כרפס, חרוסת, אלע זאכן וואס מען טוט, דאס איז אלעס תיקונים אין די עולמות עליונים, וואס עס טוט זיך אלץ אפ און דעם סדר נאכט, דאס הגדה זאגן, און דער הלל פון סדר נאכט, קיין שום יו"ט איז נישטא וואס בינאכט זאל מען זאגן הלל נאר ביים סדר נאכט,

וואס עס טוט זיך אפ גאר גרויסע זאכן.
(ליקו"ת דברי אמונה אדר - תשכ"ב)

נשמת

עס קומט אראפ אזא גרויסע קדושה, אזא אור, אזא חיות, דער נשמת פון דעם סדר נאכט, אז מען איז זוכה דעמאלטס און מען דערפילט דאס, קען מען זאגן דעם נשמת, הגם אלע שבת און אלע יו"ט זאגט מען דאך נשמת, אבער דער סדר נאכט דאס האט א העכערע בחינה, דאס גיט אריין א חיות אויף א גאנץ יאהר. (שם)

קרוב פסח

מצות קרבן פסח - ליטע האמונה בהשגחתו ית' על כל תנועה ותנועה

וצוה ה' להקריב קרבן פסח במועדו בערב פסח, וכתב בספר בני יששכר שנין הקרבת קרבן פסח, כי אבותינו במצרים היו משוקעים בטומאת מצרים דעות כוזבות שהעולם מתנהג על פי טבע המוטבע במזלות ועבדו למזל טלה שהוא ראש המזלות, וצוה ה' ליקח אלהי מצרים הוא טלה לשחטו לשם ה' להודיע אשר גם ראשית המזלות כפוף תחת ממשלתו ית', מכ"ש מזלות האחרים, לידע ולהודיע שאין שום כח ותנועה לשום מזל מבלעדי כחו ושפעו יתברך, כי כל הנהגת הטבעים הגם שאנו רואים הנהגתם בהתלבשות השגחתו ית"ש והוא מנהיגם בטבע כרצונו והוא משדדם כרצונו כפי התנהגות בני האדם לשכר ועונש.

המורם מזה שתכלית הקרבת קרבן פסח ליטע בתוכנו אמונת אלקי עולם והשגחתו ית' על כל תנועה ותנועה, וגם עכשיו בעקבתא דמשיחא בתכלית ההסתר שבתוך הסתר נתחזק באמונתו יתברך במסירות נפש, וכל מיני רוחות שבעולם לא יזיו אותו וזיו כל שהוא מאמונת ה' ית"ש.

(אסיפת מכתבים / ח"ב קסה)

מצות קרבן פסח שייך לכל הדורות, לזכור ולהתבונן שהכל הוא בהשגחה

ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם. יש לדקדק על אומרו עד עולם, הלא בזמן הזה שאין בית המקדש קיים אין מקריבין קרבן פסח, ואפשר לומר על פי מה שהבאנו לעיל (ד"ה ויקרא משה) מספר בני יששכר שמצות קרבן פסח השפיע לבני ישראל התחזקות האמונה עיי"ש, וזה שייך תמיד בכל הדורות לזכור ולהתבונן שהכל הוא בהשגחה עליונה ושהקב"ה משדד את מערכת השמים כרצונו כמו שהיה בימי צאתינו ממצרים, ועל זה נאמר ושמרתם את הדבר הזה דהיינו אמונת ה' שלקחתם ממצות קרבן פסח תשמרו לחק לך ולבניך עד עולם, להתבונן תמיד שהכל הוא בהשגחה עליונה. (דברי אמונה לשה"ק / א' דפסח)

רמזי הגדה

עיקר יציאת נפש האלקות ממצרים ע"י סיפור יציאת מצרים למטה

ואפילו כלנו חכמים וכו' כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. בספר דברי חיים פסח (דף ר' ע"א ד"ה עדים היינו) הקשה מהו לשון ואפילו וכו', דמאי ס"ד דתלמיד חכם יהא פטור מסיפור יציאת מצרים, אדרבא הדין נותן שהתלמיד חכם יהיה מחוייב יותר בסיפור יציאת מצרים מפני שידוע יותר את נס יציאת

מצרים מעם הארץ שאינו יודע כמעט מה לספר, ואפשר לומר דהנה ענין יציאת מצרים שייך תמיד בכל אדם ובכל זמן כמו שפירש בספר לקוטי אמרים תניא (פרק מ"ז) מה שאומרים בהגדה בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, שהכוונה הוא על יציאת נפשו האלקית ממאסר הגוף משכא דחויא ליכלל ביחוד אור אין סוף ב"ה שזה שייך תמיד בכל אדם ובכל זמן עיי"ש, והנה לזכות לזה הוא על ידי ב' דברים, א' על ידי עסק התורה"ק לשמה כמובא שם בספר לקוטי אמרים עיי"ש, ועצה הב' הוא על ידי סיפור יציאת מצרים, כי על ידי שהאדם עוסק למטה בסיפור יציאת מצרים גורם התעוררות למעלה שיצא נפשו האלקית ממאסר הגוף ליכלל באור אין סוף ב"ה, כי כל פעולה שהאדם עושה למטה, נתעורר ונעשה בחינה זו גם למעלה כמובא בסה"ק (עיי' בספר בעש"ט על התורה פרשת קדושים אות כ"א כ"ט), וזה שאמר אפילו כלנו חכמים וכו' כלנו יודעים את התורה, היינו שאנו יכולים להמשיך את בחינת יציאת מצרים הני"ל על ידי כח התורה"ק, עם כל זה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, שאולי אין אנו במדרגה של לימוד התורה לשמה שיהיה בבחינת יציאת מצרים הני"ל. (ד"א לשה"ק / הגש"פ)

האדם צריך להאמין שגם באיזה מצב שהוא עומד, יוכל להגיע למדרגת הצדיקים באור קדושתם חכם מה הוא אומר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם, ואף אתה אומר לו כהלכות הפסח וכו', רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם, לכם ולא לו, ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר. לכאורה צריכים להבין מהו ההבדל שבין החכם להרשע, שזה אמר אתכם וזה אמר לכם, ויש לפרש שהחכם רואה את הצדיקים שנשפע עליהם אור השכינה הקדושה, מאמין הוא שאפשר להגיע למדרגה זו, וגם הוא יהיה נחשב כמוהם באם יתאמץ לעבודת השי"ת, הגם שלעת עתה הוא בחוץ, ועל זה שאל מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה וגוי אתכם, ועל זה באה התשובה, ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח, שעל ידי קיום ההלכות כתיקונם אפשר להגיע לידי מדרגה זו, משא"כ הרשע מתיאש לגמרי ואינו מאמין במציאות כזה שגם הוא יוכל להרגיש האור, ואמר מה העבודה הזאת לכם, ואינו רוצה לדעת את העדות והחקים והמשפטים, וזה כפירה בעיקר, שהיהודי צריך להאמין שבכל אופן שהוא ובאיזה מצב שהוא עומד, אם יתאמץ בעבודת השי"ת יכול גם הוא להרגיש אור קדושתו יתברך.

(ליקו"ת ד"א / ד"ת בעת עריכת הסדר תשכ"ו)

עבודת ה' שייך לכל אדם, ועיקר העבודה היא הכנעת היצר

שטייט פון הרה"ק ר' משה קאברניער, רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם, דא רעדט זיך נישט פון א רשע וואס איז א כופר בעיקר, נאר פון א בעל תאוה, זאגט ער מה העבודה הזאת לכם, דאס עבודת ה' איז נאר פאר אייך, אזעלכע וואס האבן נישט קיין גרויסן יצר הרע, ולא לו, צו איהם האט נישט קיין שייכות דאס עבודת ה', וועגן דעם איז ער כופר בעיקר, ער לייקנט אפ דעם עיקר עבודה, דער עיקר חשיבות עבודה איז מכניע צו זיין דעם יצר הרע ווען ער איז זיך שטארק מתגבר.

בכל שנה ושנה כשמגיע לילה זו ליל שימורים הוא לה', נעשה רעש גדול בעולמות עליונים ונתעורר רעש גדול אודות זמן הגאולה שלימה.

(רבינו זיע"א בעת עריכת הסדר תשכ"ו)

ויהי כבוא הסבא קדישא הביתה, והבית מלא אורה ושמחה, והשולחן ערוך ומסודר כשולחן המלכים, וישתומם מאוד על זה, ושאל להרבנית מה זאת, וענתה האורחים הללו הביאו כל זה, תיכף נתן שבח והודיה להשי"ת על הנסים האלו, וגם שמח עם האורחים מאוד, כי ראה שהמה ת"ח גדולים ויראי ה', וערכו עמו הסדר ברוב עוז וחדוה, ועסקו עמו כל הלילה בספורי יציאת מצרים. וכן בליל השני אכלו עמו, וברכו לכולם. במוצאי יו"ט לאחר הבדלה הלכו האורחים החוצה ונעלמו, לאחר איזה שעות כשראה הסבא קדישא שלא באו חזרה, הלך ובקש אותם בכל העיר ולא מצא אותם, ולא ידע מה לחשוב אבל ראה כי לא דבר ריק הוא.

ויהי כבא חג השבועות נסע הסבא קדישא לרבו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, אמר לו החוזה, היודע אתה מי היו האורחים החשובים הללו, הלא הם מלאכי מעלה, "מלאך מיכאל ומלאך גבריאל", אשריך וטוב חלקך, ומעתה אפילתך יאיר לך ויתרום קרנך מהיום והלאה בעולם.

מורו מיכלא דאסותא

חסיד אחד מהרה"ק בעל בני יששכר זי"ע, היה חולה אנוש על מחלת ריאה רח"ל, עד אשר נלאו הרופאים מלמצוא לו תרופה למחלתו, נסע בצוותא עם בנו לעיר הבירה ווינן לדרוש ברופאים, והיה שם זמן רב, עד שגם הרופאים הגדולים שבעיר ווינן יאשו אותו, כי החליטו שהריאה שלו נדחה לצד אחד ונתמלאה שם ליחות הרבה, ולאשר נדחקו האונות זה לזה אי אפשר שהליחות יצאו, ולכן מוכרח לגרום הרקבה בבשר הריאה רח"ל.

פעם אחת אמר הפרופסער לבנו, שידע את האמת, שאין שום תקוה לאביו, ולפי השערותו המצב רע מאוד, ובכך יותר נכון לנסוע לביתו, וכן עשו.

ויהי בנסעם עברו את עיר צאנו, ונחו קצת מטורח הדרך, חשב החסיד הנ"ל הלא הרב מצאנו הוא גדול וגאון, אלכה נא ואשאלהו. ונכנס למרן הרה"ק מצאנו זי"ע, ושאלו מה יעשה בענין מרור, לאשר זה עכשיו לפני חג הפסח, ואינו יכול לאכול שיעור כזית מרור מחמת חליו, ובכך יפסוק לו על פי הדין אם מחוייב לאכול קצת מרור פחות מכזית, ואם יברך או לא. השיב לו הרה"ק מצאנו, הלא איתא שמרור הוא מיכלא דאסותא, אם כן נכון שתאכל שיעור כזית שלם ותתרפא. כשיצא החסיד התבונן וראה שהרב טעה בדבר, דהא לא איתא כן בזה"ק אלא על מצה שהוא מיכלא דאסותא, ולא על מרור, ואם כן בוודאי טעה הרב, ולכן לא שת לבו לכל זה.

כשבא חג הפסח בליל הסדר, לא אכל רק קצת דקצת מרור, והתחיל להשתעל מאוד מאוד, והרגיש אפיסת כוחותיו, והרגיש שממש עכשיו בא קיצו. והיות שהיה חסיד נלהב, החליט כיון שלא יפסיד כלום לכן הוא רוצה לקחת עמו מצוה שלימה לעולם העליון, וכן עשה ותיכף תסף חתיכה כזית שלם מרור לתוך פיו. והנה תיכף כאשר בלע זאת, התחיל להשתעל בחוזק, ונענע כל גופו באופן נורא, והתחיל להקיא את כל האוכל, ואח"כ הקיא גם הרבה ליחות זמן רב, עד שנפל על המטה ונרדם.

בית המדרש ”התללזות אהרן” לתורה ולתפלה ולחסידות

בהתייחסות ובנשיאות כ”ק מו”ז אהרן ר’ שליט”א
בראשות בני תורה צאנז רב דקוהילתנו שליט”א
פעילות שבתית תופנ”א

על זאת שבת אהרנים

כשם משפחות חברי קהילתנו דעי’ דתורה דענו משגורים בואת תורהנו והתקדשות קדם דעי
צטרף דודבא תורה כים שבועם, שפתח את לבם לדודה לעמוד לימין משפחת חברי קהילתנו
לקראת חתנים, ואלו תורה כים אשר נענו לקראתנו הדינים תורהנו נכבדות ותענו לקראתנו
דפסח דת חרותנו דבעל”ט, ת”ה

דגמלת קופת דהפסח ‘סוזה וברכה’
ובראשם העסקן התורה ר’ יואל ישראל זופניק שליט”א
שתרעו רוב גדולי מנהלוקת לאנ”ש

דגמלת המוסדות בארה”ק

דגמלת ר’ א. יעקב אליעזר שישא שליט”א
מנהל דמפעל דגמול’ טוב דחסד

דגמלת ר’ אפרים שטערן שליט”א
מנהל דמפעל דגמול’ יענג שבת ויר”ש
דגמלת ר’ אהרן כלום שליט”א
מנהל דפסחון כולל רבי מאיר בעל הגם בקהילתנו דק”ק

שדחתמסרו כל”ג ככל וכולתם להצלחת הדת
דק”ק ישרם ששים וישלח ברכה ודגמלת בכל מעשי דידים, ויכו לזוג אתה דשעות בדיעות תול”ע דגמול’
עדי טוב בקרוב לבית שישת עזקו, ונאל שם קן דתורה וקן דפסחוס ופוליעו בראשית ב”א
בברכה א פיר”ליין און כשר”ז פסח
עשרות משפחות חברי קהילתנו פעיד”ק
גדול העונים: **וועד בית דגמול**

דרכי דתורה ותפילה • איצט דמסכים • מקוה שיהיה • שיעור תורה • תכונות חסידות • מפעלות צדקה וחסד

בית המדרש ”התללזות אהרן” לתורה ולתפלה ולחסידות

בהתייחסות ובנשיאות כ”ק מו”ז אהרן ר’ שליט”א
בראשות בני תורה צאנז רב דקוהילתנו שליט”א
פעילות שבתית תופנ”א

ולכני ישראל הנה אור כמזשבותם

כשם משפחות חברי קהילתנו דעי’ דענו משגורים בואת רעודותנו והתקדשות
לדאש פיר עדין עין דרבים, איש דאשכולות וידא שמנים, דן ונקי כפים, מרביץ
תורה לעדיים, כשיעור”ן דמאורים כספדים, גמ”א דמאורי”ן סיעא בכל עת
ועונה, ברחבת דתורה ונאמנה, בדת בדשכול ובתובנה, ענה עין אבות מורה
ומאיר את דורדן לקהילתנו דק”ק כטורה, ומלמדם את הדרך לכו כה במעלות
דמולם כולל אורה, ד”ה

דגמלת רב”ד קהילתנו דק”ק שליט”א
שטורה דתביא אור ושמחות יר”ש בבתי חברי קהילתנו דק”ק

בחלוקת קמחא דפסחא מנוכרת לכאנ”א

וכן חלוקת נעליים לצאן קדשים דקהילתנו דק”ק
כצואתה ובקשתה דאהרונה של דרבנות ע”ה

דבסותו תגלה לראש שטיב”י, שיהא לזוג אתה דמשה בראיות ובסודות שיון דדברים דהיות ס”י וסות
מכילא דישראליות מכלא דאסותא ויכה לכל דרכוסת וסותוסות, דעלוח ויכח בכל מעשי ב”ר
נות מודיעים, ישפ”ה ויכח לרביה כ”ר דקדושת מכל יע”ה במדה ודושת בדתות ובשיות מורה
מקילא ב”ריות ויכל לרשיד בפעולות דבדורות דתול”ה אידן ישים בימיה ובשאלא עשה ואשר מכל
דמעלות, דן שובן פנות, קוסם קול עזת מי מנה, ואורי”ה ויכח ביות בקרוב במדות, ונאל שם קן דפסחוס
וכן דפסחוס פסחה, בראת ונאל עדין ופוליעו בראשית ב”א

שדחתמסרו כל”ג ככל וכולתם להצלחת הדת
דק”ק ישרם ששים וישלח ברכה ודגמלת בכל מעשי דידים, ויכו לזוג אתה דשעות בדיעות תול”ע דגמול’
עדי טוב בקרוב לבית שישת עזקו, ונאל שם קן דתורה וקן דפסחוס ופוליעו בראשית ב”א
בברכה א פיר”ליין און כשר”ז פסח
עשרות משפחות חברי קהילתנו פעיד”ק
גדול העונים: **וועד בית דגמול**

דרכי דתורה ותפילה • איצט דמסכים • מקוה שיהיה • שיעור תורה • תכונות חסידות • מפעלות צדקה וחסד

(דברי אמונה אידיש / חוהמ"פ תשכ"ה סי' יח)

אף הפתח הקטן הבא מצידנו מבקשים אנו שהקב"ה יפתחהו

ושאינו יודע לשאול את פתח לו. י"ל דהנה הקב"ה דורש מאתנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, אמנם יש אדם שהוא במצב כזה בשפלות גדול שאינו יכול לפתוח גם פתח כחודו של מחט, ולזה מבקשים מהקב"ה שאינו יודע לשאול, את פתח לו, שהקב"ה יפתח לו גם את הפתח כחודו של מחט.

(ליקו"ת ד"א / ד"ת בעת עריכת הסדר)

היצר מבטל העבודה ע"י איש או נאווה

וירעו אותנו המצרים. זאגט הרה"ק ר' משה קאברניער פשט, די מצרים דאס מיינט מען די כוחות הרע, האבן אונז געמאכט פאר שלעכט, ויתנו עלינו עבודה קשה, זיי מאכן אונז די עבודה זייער שווער, אמאל זאגן זיי בחומר, ווי אזוי קענסטו קומען דערצו, דו ביזט אזוי פאריחומרט, און אז ער הערט איהם נישט, זאגט ער איהם בלבנים, דו האסט ווייס געמאכט דו האסט גוט געמאכט.

(דברי אמונה אידיש / שם)

ההתחברות עם עכו"ם ואפיקורסים גורם כל הצרות וגזירות רעות

וירעו אותנו המצרים. הרה"ק מצאנו פירש, וירעו מלשון ריע והתחברות, פי שעי"י שהמצרים התחברו אלינו עי"י וכלו להשתלט עלינו ויתנו עלינו עבודה קשה, כך היה גם בדייטשלאנד קודם שהתחיל החורבן של היטלער ימ"ש, חיו היהודים בטוב עם הגוים והיו עמהם יד אחת בכל הפרטים וזה גרם רח"ל כל הגזירות רעות, הגם שלכאורה עפ"י דרך הטבע היה צריך להיות להיפך אחרי שחיו כי"כ בידידות האיך היה אפשר להעלות על הדעת שיבא חורבן כזה רח"ל. אבל השי"ת מנהג עולמו כרצונו, וממילא ראו בחוש ההיפך מן השכל שעי"י התחברות נגרמו הגזירות המרות, וכן הוא כאן, וירעו אותנו המצרים על ידי שמתחברים עמהם עי"י ויתנו עלינו עבודה קשה, הצלתנו היא לפרוש מהם ולדעת שאנו שני הפכים, יהודי זה דבר בפני עצמו, ואפיקורס הוא דבר בפני עצמו, כי מחלל שבת דינו כגוי. (ליקו"ת ד"א - דרשה חוהמ"פ תשל"ז)

אף קול צעקה שאינה מפנימיות הלב ג"כ שומע השי"ת

וישמע ה' את קולנו. קול רוגזו על קול בלא דביקות כמו שכתב בספר ישמח משה (ודרשו לר"ה דף נ"ו) עי"י, ובמצרים היו בני ישראל בשפלות גדול ולא יכלו לצעוק אל ה' מתוך פנימיות הלב, רק קול בלא דביקות, ואף על פי כן וישמע ה' את קולנו.

(ד"א לשה"ק / הגש"פ)

אף לאחר הסדר שאנו רואים שעדיין בן דוד לא בא מתחזקים אנו שיבנה ביתו בקרוב

אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב. נראה לתת טעם למה שאומרים זאת בסוף הסדר, דהנה אנו מייחלים תמיד לישועת ה' בביאת גואל צדק, ובפרט בהגיע ליל שמורים הזה שהוא מסוגל ביותר להגאולה כמובא לעיל (ד"ה הא לחמא עניא הראשון) מהמדרש, וכדאיתא בספר מאור עינים שכשהיו בני ישראל במצרים ערכו את הסדר בליל התקדש חג הפסח ובוה הזכות נגאלו ויצאו ממצרים, כי בשעה שבני ישראל עורכים את הסדר הוא עת רצון גדול, ונתעורר בשמים התעוררות הגאולה, והנה כשעומדים כבר אחרי עריכת הסדר ועדיין בן דוד לא בא, וכואב לבנו מאד על זה, מתחזקים אנו ואומרים הפיט אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב, שבוה אנו מביעים את צפייתנו ואמונתנו החזקה בביאת גואל צדק ועוד לא אבדה תקותנו כי לא יזנח לעולם ה', ואדיר הוא יבנה ביתו בקרוב.

(ד"א לשה"ק / הגש"פ)

ימי הפסח

מאיר אור גדול ומשפיע חיות על כל השנה

בכל שנה ושנה כשמגיע ימי הפסח יוצאים לחירות משעבוד החיצונים, והקב"ה מאיר עלינו באור גדול ונורא ומרגישים קרבת ה' ביתר שאת, וזה משפיע חיות על כל השנה. (אסיפת מכתבים ח"ב)

אור של יציאת מצרים המתעורר בפסח משפיע על כל השנה, והזמן מסוגל לצאת משעבוד יצה"ר ולקבל עומ"ש

דער עיקר אור פון יציאת מצרים ווערט נתעורר אין פסח, פסח קומט אראפ דער עיקר אור, און דאס איז משפיע אויף א גאנץ יאהר, וועגן דעם זאגט דער פסוק ביי פסח ולא יראו פני ריקס, עס זאל נישט אוועק גיין די טעג פון פסח ליידיג, דאס חיות פון פסח דארף אריינשיינען אויף א גאנץ יאהר, מען זאל ארויסגיין פון שעבוד פון יצר הרע, און מען זאל אויף זיך מקבל זיין עול מלכות שמים.

...דאס קבלת עול מלכות שמים איז בחינת יציאת מצרים, ווייל דורך קבלת עול מלכות שמים גייט ארויס דער נפש אלקות פון די כוחות הרע, און ווערט נכלל אין יחוד אור אין סוף ב"ה, ממילא איז פסח - וואס דעמאלס איז דער זמן פון יציאת מצרים - מסוגל אויף קבלת עול מלכות שמים.

(דברי אמונה אידיש / חוהמ"פ תשכ"ה סי' ב ח)

פסח יותר מסוגל לביאת משיח

פסח איז דער עיקר זמן הגאולה פון ביאת

והנה בני ביתו שראו את כל זאת הלכו מהר לקרוא את הרופא, וכשבא הרופא מצא את החולה ישן, וצידה הרופא להניח אותו לישן עד כמה שאפשר, וכשיקיץ משינתו אז יקראו אותו. וכן היה, שישן עד שעה מאוחרת ביום, וכשבא הרופא אחר כך, בדק אותו ואמר בהתפעלות כי הוא נתרפא ממחלתו לגמרי, כי עיקר מחלתו היה שנדחה הריאה ממקומה, ולכן נעצרה הליחה בתוך הריאה, אבל עכשיו על ידי שהוא נענע גופו כל כך מחמת ההשתעלות הרבה, נדחקה הריאה שוב למקומה, ועל ידי זה יצאה כל הליחה, ונתרפא לגמרי. אז ראו שהרה"ק מצאנו זי"ע לא טעה כלל, אלא אמת הוא הדבר שהמרור היה לו מיכלא דאסותא. (כל הכתוב לחיים)

זהירות מחשש חמץ

פעם בא איש אחד מעיר "יאס" אל הרה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע, ואמר להגבאי שצריך ליכנס אל הרב מבעלזא בשביל דבר נחוץ. כשנכנס לחדר הרב, אמר לו מיד הרב מבעלזא בזה הלשון: נו, זאג עדות (תעיד העדות), ענה האיש: אני מעיד בזה כי חבירי התיירא ליקח את הרפואה מפני חשש חמץ שבה, ואני הכרחתי ליקח הרפואה מפני שהיה פיקוח נפש, אמר לו הרב מבעלזא: אתה כבר יכול ללכת.

בצאת האיש מהרב, שאלוהו המקורבים מה פשר הדבר, וסיפר האיש, מעשה שהיה כך היה: היה לי חבר אברך אחד שהיה חולה, ובחג הפסח הוצרך ליקח איזה רפואה שהיה בה חשש חמץ, וחבירי לא רצה ליקח אותו, ואני הכרחתי אותו לקחת מחמת פיקוח נפש, ואחר זמן מה נפטר חבירי ל"ע, ובבואו לעולם העליון לפני בית דין של מעלה דנוהו על זה שלקח הרפואה שהיה בה חשש חמץ, והאברך טען כי באמת מיאן לקחת הרפואה רק חבירו הכריחו לזה, אמרו לו הבית דין של מעלה, שיבוא חבירך שהכריח אותך לבאן לפני בית דין של מעלה, ויעיד לפנינו שהוא הכריח אותך לזה. והנה האברך חבירי בא אלי בחלומי, וביקש ממני, היות שהייתי לו ידיד נאמן, לכן אעשה לו טובה ואבוא להעיד לטובתו. מעיקרא לא שמתי לב לזאת, וחשבתי שזה רק חלום, אבל בלילה השניה שוב בא אלי חבירי הנפטר, וביקש ממני כנ"ל, וכן היה כמה

יום רביעי פ' אחרי כ"ג ניסן באולם "חינוך ירושלים"

בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמחת הבר מצוה של בנינו היקר
כמו **גבריאל חיים צבי נ"י**
שתתקיים ביום רביעי פרשת אחרי כ"ג ניסן תשפ"ד
באולם "חינוך ירושלים" בית ישראל

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב
ובתת ד' שמחה במעונכם ישמח לבנו גם אנו

בברכה
אהרן קרישבסקי וב"ב

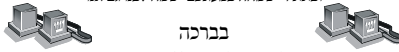
בן הר"ר יוסף קדיש שליט"א
חתן הר"ר ישראל זי"ט פרידמאן שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להוות לי חיים ארוכים ושפע קודש

יום רביעי פ' אחרי כ"ג ניסן באולם "פארהאנד" בית יעקב הישן

הזמנה אישית - הזמנת בדואר לא נשלחו כלל
בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמחת הבר מצוה של בנינו היקר
כמו **ישראל צבי הכהן נ"י**
שתתקיים ביום רביעי פרשת אחרי כ"ג ניסן תשפ"ד
באולם "פארהאנד" בית יעקב הישן

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב
ובתת ד' שמחה במעונכם ישמח לבנו גם אנו

בברכה
אהרן הכהן שטיינברגר וב"ב

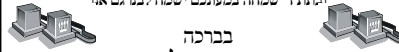
בן הר"ר שמעון שליט"א
חתן הר"ר דוד סטריק שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להוות לי חיים ארוכים ושפע קודש

יום שלישי פ' אחרי כ"ב ניסן אסרו חג פסח באולם "עולי ארבל" טבריא

בשבת והודי להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
הננו להזמין את ידידנו ומכירינו
לשמחת הבר מצוה של בנינו היקר
כמו **אברהם יהושע העשיל נ"י**
שתתקיים ביום שלישי פרשת אחרי כ"ב ניסן תשפ"ד
באולם "עולי ארבל" טבריא

קבלת אורחים משעה 8:30 בערב
ובתת ד' שמחה במעונכם ישמח לבנו גם אנו

בברכה
יוסף ראזנפעלד וב"ב

בן הר"ר צבי אביגדור שליט"א
חתן הר"ר משה פערל שליט"א

ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להוות לי חיים ארוכים ושפע קודש

לילות.

אז הלכתי אל הרב האב"ד הגאון רבי אהרן משה טויבש זי"ע, בעל "קרני ראם", וסיפרתי לו שכבר כמה לילות שחבירי בא אלי בחלומי ומזמין אותי להיעיד לטובתו בבית דין של מעלה, ואני מבקש עצתו. ענה לי הרב, שאם יבוא שוב הנפטר אלי בחלום, תאמר לו: היות על פי תורה התובע הולך אחר הנתבע, שיבא לדין תורה אצלי וכאן יעיד עדותו. וכן היה, כשחבירי הנפטר בא אלי שוב בחלום, אמרתי לו את מה שאמר לי הרב בעל "קרני ראם", אז אמר לי חבירי, היות שהרב מבעלזא הוא אחד מהבית דין של מעלה, תוכל לילך להרב מבעלזא ושם תעיד עדותך, ולכן באתי לכאן. (דברי אמונה - אידיש פ' וארא)

הסדר של הרה"ק מקאלוב זי"ע

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע אמר פעם אחת, כי הסדר מליל פסח של הרב מקאלוב הוא חד בדרא, מה שאין אור כזה בכל העולם. הנה נודע כי הרה"צ ר' משה חיים טויב בנו של הרה"ק מקאלוב זי"ע, היה חתן של הרה"ק רבי ר' צבי הערש מזידיטשוב זי"ע, פעם אחת ביקש הרה"ק מקאלוב כי בנו וכלתו הנ"ל יבואו אליו לחוג אצלו את חג הפסח, מתחלה לא רצה הרבנית אשת ר' משה חיים הנ"ל לנסוע משם, אמנם אביה הרה"ק מזידיטשוב הפציר בה, ואמר לה הן הסדר שלי כבר ראית והורגלת בו, עתה תראה גם את הסדר של מר חותנך הקדוש, ואחרי רוב הפצרות נסעה שמה.

הרה"ק מזידיטשוב היה דרכו להסב על הסדר תיכף אחר התפלה, למען יוכל לאכול האפיקומן ולומר הלל קודם חצות, אמנם הרה"ק מקאלוב לא ישב תיכף, והלך בבית אנה ואנה עד הגיע שעה י"א בלילה, ויהי הדבר למורת רוח להרבנית הנ"ל כי לא הורגלה באלה, פתאום ראתה כי חותנה פותח את החלון, והנה באה עגלה רתומה לשני סוסים ובה ישבו שרים ושרות, והרה"ק מקאלוב קידם את פניהם בסבר פנים יפות, ויחבקו וינשקו זה את זה, ואח"כ נסעו משם, והרה"ק מקאלוב סגר את החלון וישב על הסדר, הרבנית הנ"ל בראותה זאת כמעט נפשה יצאה מרוב עגמת נפשה, כי לא הבינה מה זאת ולא יכלה לשאול על ההתנהגות.

תיכף אחרי חג נסעה לביתה. ושאל אותה אביה מה ראית אצל חמין הרה"ק, ותספר לו את הדברים האלה, ויאמר לה, דעי, כי השרים והשרות האלה אשר ראית היו האבות והאמהות הק', כי הרה"ק מקאלוב לא רצה לישב להסדר עד שיהיה קץ הגאולה והרעיש עולמות, עד שבאו האבות והאמהות ואמרו לו כי עדיין לא בא מועד. (עשר צחצחות)

גאל ישראל - שמונה עשרה

פעם אחת יצא הרה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע עם הגבאי שלו לראות כיצד בני העיר עורכים את הסדר, הם הגיעו לביתו של אחד היהודים הפשוטים, וראו כשסיים היהודי הזה את הברכה "גאל ישראל" עמד לתפלת שמונה עשרה, כמו שרגיל בכל יום בעת התפלה לומר שמונה עשרה אחר הברכה גאל ישראל. הגבאי כשראה זאת שחק, אמר אליו הרה"ק מבעלזא, אל לך לשחוק לתמימותו של היהודי הזה, בתפלה זו מתוך

משיח בן דוד, הגם מען דארף האפן יעדן טאג אויף ביאת משיח, אבער דער עיקר זמן וואס איז מער מסוגל פון אלע מאל איז פסח.

עיינ שו"א מ' הגאולה פ"י דבניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל קאי על משיח בן דוד

פסח צריכים להכין אמונה על כל השנה

פסח איז דער זמן וואס מידארף זיך מחזק זיין מיט אמונה, מען זאל זיך אנגרייטן אמונה אויף א גאנץ יאהר. (לקו"ת ד"א, פסח)

פסח משפיע אמונה ודעת על ימי הקיץ עד

הימים הנוראים

וכל יום טוב משפיע עד יום טוב הבא אחריו, כי הימים טובים ראש השנה יום הכיפורים וסוכות משפיעים הארה וחיות עד פסח, ופסח ושבעות קשורים ביחד על ידי ימי הספירה, והם משפיעים הארה וקדושה עד הימים טובים ר"ה וכו', ואלו הימים מסוגלים להביא קדושה על כל ימי הקיץ, בפרט בחדשי תמוז אב שצריכים רחמים מרובים שהמה החדשים היותר קשים בשנה, ותכלית כל הימים טובים להשפיע אמונה ודעת. (ד"א - אידיש / חוהמ"פ תשכ"ב ס"ג)

קדושת הפסח משפיע שיוכל להתגבר על

היצר כל השנה

בזוה"ק הקשה, אם חמץ בפסח זהו כוונתו כנ"ל שחמץ בפסח מרמז על היצר, שצריכים להתגבר עליו ולהזהר ממנו כנ"ל, אם כן יהא נזהר כל השנה ממשחו חמץ, ותירך שם שקדושת הפסח משפיע על כל השנה שאם מתגבר עצמו בימי הפסח על היצר שלא לוותר אפילו כל שהוא, יכול הוא כל השנה להתגבר עליו על ידי זה. (לקו"ת ד"א פסח / שיחה אחר קידוש לבנה תשכ"ו)

תורה ועבודה הוא כלי לקבל התעוררות

של אלו הימים

וידוע מ"ש הרמב"ן על הכתוב אם תעוררו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, שצריך לעשות כלי להתעוררות העליון שבאה בנפש, שאלי"כ אז נאבד בקל ובמהירות, ע"כ בימים האלו שהקב"ה מאיר לנפש הקדוש, צריך לעשות כלי לזה להתחזק יותר בתורה ועבודה, ואז נשאר זה ההתעוררות. (אסיפת מכתבים / ח"א, ג)

הארת המועדים ע"י קיום מצוותיהם

"והנה אנו אומרים בפסח "זמן חרותנו" ובשבעות "זמן מתן תורתנו", והרי כבר עברו זמנים טובים (והיה לנו לומר "זמן שיצאנו לחרות") ולא "זמן חרותנו" וכן "זמן שנתן לנו תורתנו" ולא "זמן מתן תורתנו" דמשמע שגם עכשיו בכל שנה ושנה הוא זמן חרותנו וזמן מתן תורתנו)

והענין הוא, שבכל שנה ושנה בעת שאנו מקיימין מצוות החג כגון השבתת חמץ ואכילת מצה בפסח מתעורר עלינו הארה גדולה כמו שהיה לאבותינו בעת יציאת מצרים בשכר

המצוות שקיימו, כמו כן גם אנו. כשאנו מקיימים המצוות מקבלים הארה שהיה לאבותינו... ועל ידי קיום מצוותיו אנו מעוררים בכל דור הארה זו (קדושת לוי, שבועות)

ספירת העומר

לחיות עם תיקון המדה בכל יום, דאל"כ

מחסר ימי הספירה אע"פ שסופר בפה

היום אם בקולו תשמעו אז מיוויל ממשיך זיין דעם אור הגאולה היום דער מדה פון דעם טאג דארף מען ממשיך זיין דארף מען געדענקן מיהאלט די מדה פון חסד די מדה פון גבורה איז יעדן טאג דארף מען דעם טאג ממשיך זיין און מתקן זיין און מיט לעבן מיט דעם טאג דעמאלטס קען מען ממשיך זיין די גאולה טאמער א מענטש ארבעט נישט מיט די טעג דעמאלטס פעלט אין ספירה אפילו ער זאגט אבער ער טהוט נישט מיט די טעג פעלט דאס. (רבינו שליט"א)

בכל יום מימי הספירה תיקון מיוחד

בפרט יעצט איז דאך אין די ימי הספירה, אזעלכע הייליגע טעג, וואס עס טהוט זיך אפ אין די ימי הספירה, יעדן טאג טוט מען דאך עפעס אויף אין די עולמות העליונים, יעדן טאג האט דאך זיין ענין וואס מען טהוט אלץ אויף מעהר און מעהר.

(ד"א ליקו"ת פסח / קיבוץ חוהמ"פ תשל"ה)

ללמוד אחר הספירה כדי לעשות כלי וחפץ

לתיקון המדה ביום זה

ווען א איד זאגט ספירה כדי ער זאל נישט אריין פאלן אין די גשמיות'דיגע וועלט אויב איינער האט בכח כאטש אוועק געבין פיענע מינוט זיבן מינוט (לערנען), מאכן א שטיקל כלי עד שתחפץ, וועט מען קענען ממשיך זיין דעם תיקון המדה וואס מיהאט מתקן געווען, וועט דאס קענען ממשיך זיין ער זאל קענען ארבעטן א גאנצן טאג מיט דעם מדה. (רבינו שליט"א - נעילת החג תשנ"ז)

אמירת הספירה ביום כמה פעמים כדי

לזכור תיקון המדה כל היום

שטייט פון ר' מנדלע רימינוביער ער פלעגט זאגן אסאך מאל אין טאג (יום הספירה), דער ענין איז נישט דער זאגן, דער ענין איז אז ער האט געדענקט עטליכע מאל אין מיטן טאג די מדה דער טאג האט שייכות צו די מדה.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א, נעילת החג תשנ"ז)

מצות ספירת העומר היא תיקון גדול ונפלא לטהר את נפשו שנפגמה בעוונות רח"ל, לכן תיקנו לומר אחר הספירה תפלה, רבונו של עולם אתה ציויתנו וכו' וראוי לאדם שיתפלל תפלה זו בכונה עצומה ובשרון לב מאד, ואם יכול להוריד דמעות מה טוב, כי זה כל האדם לתקן נפשו בעודו בחיים חיות. (יסוד ושרוש העבודה)

ע"י האמונה בה' ינצל מכל הפגעים

והיא שעמדה לאבותינו ולנו. והיא קאי על האמונה והבטחון וההתחזקות, היא שנתנה העמידה לאבותינו, וזאת האמונה היא גם "ולנו" שאותה האמונה והבטחון מעמידה גם אותנו בגליונות, וע"י מה? ע"י שמאמין ש"הקב"ה מצילנו מידם", מצילנו לשון הווה שלא רק בעבר הצילנו השי"ת מצרינו רק גם בהווה הקב"ה מצילנו מידם, ע"י"ז - האמונה מעמידה אותנו, ואם האדם יכניס בליל זה זו האמונה וההתחזקות בלבו [דליל זה הוא הסדר לכל השנה] מובטח הוא שינצל בכל השנה מכל פגעין ומרעין בישינ ומכל נגע ומחלה ע"י שיתפלל לה' ויצליח בכל דרכיו בגשמיות וברוחניות. (רבינו שליט"א בעת עריכת הסדר תשס"ד)

שביעי של פסח

זורה אור האמונה על כל השנה

שביעי של פסח שיינט אריין אויפן גאנצן יאהר
א אמת'דיגע אמונה.
(ילקוט ד"א / קיבוץ חוהמ"פ תשל"ד)

ע"י האמונה מוגיע למדריגה של שמחה לומר שירה

והנה בהיות האדם תמיד דבוק ומאמין בו
יתברך עי"י הוא בא לידי שמחה, ואז יוכל לשיר
לפני ה', וזהו ויאמינו בה' ובמשה עבדו, עי"י שבאו
לידי אמונה בה' ובמשה עבדו, עי"י אז ישיר, שבאו
למדריגה שיוכלו לומר שירה.

(ילקוט ד"א / ליל שביעי ש"פ תשי"ז)

ע"י תשובה משליך הרבה היצונים ממנו, ואז אפשר לשיר לה'

וזהו אשירה לה' כי גאה גאה. רמז בזה כי מתי
יוכל האדם לשיר לה' ולהרגיש בגדולתו ית', בזמן
שסוס ורכבו רמה בים, הרומו על כחות הרע
והחיצונים, והיינו שישוב בתשובה על פנס מדת
יסוד כי בחטאיו ועונותיו של האדם נבראים הרבה
חיצונים, וזהו סוס ורכבו רמה בים, ים רומז
לתשובה, שע"י תשובתו השליך מעליו כל החיצונים
שנבראו מחטאיו, ואז יוכל להיות אשירה לה' כי
גאה גאה. (שם)

מסוגל להשיג התחזקות תמידי באמונת ה'

והנה עכשיו בליל שביעי של פסח שאז נקרא
הים ובאו לידי גודל האמונה בה', והלילה הזה הוא
מסוגל להשיג ולהתחזק באמונה ולקבל מכאן
ולהבא להיות תמיד בהתחזקות באמונה בה' ולא
ליפול משום נסיון, ולהאמין שכל מה שמתהווה
בעולם הכל הוא מאתו ית'. (שם)

כשאמרו אז השירה, השאירו רושם לכל הדורות שיוכלו לומר השירה

שביעי של פסח ביינאכט איז טאקע דער זמן
וואס דעמאלטס ווען אידן האבן געזאגט די שירה
איז געווען דער נס וואס דער ים איז געשפאלטן
געווארן, איז מיט א קלייניקייט קען מען זוכה זיין
אז מען זאל קענען דערפיהלן א שטיקל פון דעם
לעכטיגקייט און פון די אורות וואס מען האט
דעמאלס געפיהלט, אז ישיר משה ובני ישראל את
השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר, ויאמרו, זיי האבן
געזאגט די שירה, לאמר, פאר אלע דורות, זיי האבן
איבער געלאזט א רושם א רשימו פאר אלע דורות
אז זיי זאלן קענען זאגן די שירה, און מען זאל
קענען פיהלן די אורות וואס עס ליגט אלץ אין די
שירה. (שם / קיבוץ חוהמ"פ תש"כ)

מתעורר האור של קריעת ים סוף

שביעי של פסח ביינאכט ווערט נתעורר דער נס
פון קריעת ים סוף, ווער עס געדענקט נאך די
פריערדיגע יאהרן ביים רביץ זייע אין חו"ל ווען
עס איז געקומען די נאכט פון שביעי של פסח ביי
די שירה, עס איז געווען אזעלכע אורות וואס
דאס לאזט זיך נישט משיג זיין.

(שם)

התעוררות באמירת השירה אצל הצדיק, השאיר חיות על כל השנה

ווער עס איז געווען ביי פריערדיגע צדיקים
שביעי של פסח דאס האט געברענט א גאנץ יאר אין

הארץ, דאס האט מען געוואוסט אז שביעי של פסח
איז מען געפארן צום צדיק, מען האט געהערט די
שירה, מען האט געזען דעם ברען און געזען דאס
חיות מען האט געזען דעם אש תוקד דאס פייער
וואס האט געברענט, מען האט דאס געפילט א גאנץ
יאהר. א גאנץ יאר האט געברענט אין הארץ די
שירה וואס מען האט געהערט און דאס חיות וואס
מען האט צוגעזען שביעי של פסח ביים צדיק.

(שם)

ענין גדול להאריך בשירות ותשבחות

שביעי של פסח ביינאכט איז מען מאריך מיט
שירות ותשבחות, דאס איז א גרויסער ענין.

(שם)

אם מאחרין את השירה בתפלה מאחרין את כל

היו"ט

אז מען קומט שפעט צום דאווענען
פארשפעטיגט מען די שירה, און אז מען
פארשפעטיגט די שירה האט מען פארפעלט דעם
שביעי של פסח, ווייל שביעי של פסח איז נישט דער
עסן און דער טרינקען, נאר דער כח התפלה וואס
מען איז ממשך, זאל מען זען צו קומען בזמנו,
בעסער נישט צו קומען צו די שירה פון ביינאכט, ווי
צו פארשפעטיגט די שירה פון ביי טאג.

(שם)

התפלל על כל השנה ביום זה

יעצט קומט שביעי של פסח, דארף מען מתפלל
זיין און בעטן דעם אויבערשטן אז מען זאל קענען
ממשיך זיין דעם כח ההשפעה וואס קומט אראפ
שביעי של פסח אויפן גאנצן יאהר. (שם)

ליל שביעי של פסח

שמעתי מפ"ק של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע (בחג הפסח
שנת תשל"ח) כי טרם שנתקרב אל חותנו כ"ק רביה"ז
זי"ע בעיר סאטמאר, בשביעי של פסח שנת תרצ"ה
מצא את אחד מגדולי תלמידי רביה"ז זי"ע דחבריא
קדישא בסאטמאר, ה"ה הרה"ג החסיד המפורסם
כש"ת מוה"ר רבי חיים יצחק מאלק זצ"ל בעמח"ס
מכלכל חיים על יור"ד ועוד, ורבינו שאל אותו אם
נכון השמועה טובה שהגיע לאזנו כי בליל שביעי
של פסח יש התעוררות גדול בבית מדרשו של
רבינו בעל שלחן הטהור, והרה"ג הנ"ל אישר הדבר
ותיאר לפניו גודל ההתעוררות בעידן אמירת רבינו
הקדוש שירת הים, וגודל התעוררות וחדות בעידן
הרקידין קדישין שערך רביה"ז בליל שביעי של
פסח, ואכן הגיע רבינו זי"ע לבית מדרשו של חותנו
רביה"ז בפעם הראשון בעידן עריכת שלחנו הטהור
בליל שביעי של פסח, ושמע מרביה"ז שירת הים
ואח"כ הרקידין קדישין ונתעורר מאד, והתבטא
אח"כ אשר התעוררות כזה לא טעם מעולם, ומני
אז והלאה התחיל אצלו ההתקשרות עם חותנו כ"ק
רביה"ז זי"ע.

כאמור נהג רביה"ז זי"ע לומר בליל שביעי של פסח
שירת הים אחר חצות לילה, ואח"כ ערך רביה"ז
רקידין קדישין לכבוד השכינה הקדושה.

הגדה של פסח - שלחן הטהור

את הסדר, הם הגיעו לביתו של אחד היהודים
הפשוטים, וראו כשטיים היהודי הזה את הברכה
"גאל ישראל" עמד לתפלת שמונה עשרה, כמו
שרגיל בכל יום בעת התפלה לומר שמונה עשרה
אחר הברכה גאל ישראל. הגבאי כשראה זאת
שחק, אמר אליו הרה"ק מבעלזא, אל לך לשחוק
לתמימותו של היהודי הזה, בתפלה זו מתוך
תמימות ופשטות פעל דברים גדולים, שעד הנה
היה חשוך בנים, ועתה נגזר לו מן השמים שיפקד
בבנים. (כתבי חסידים)

תם מה הוא אומר

פעם אחת גילו מן השמים להבעש"ט הק', שיש
יהודי בכפר אחד, שהסדר שלו חשוב מאוד,
ובשמים שמחים מאוד בעריכת הסדר שלו.
הבעש"ט השתוקק להכיר את היהודי הזה, ונסע
במיוחד ליהודי שהוא לחג הפסח, ושאלו האם
הוא יכול להתאכסן אצלו, היהודי שמח מאוד
לארחו והכניסו, הבעש"ט תיאר לעצמו שבוודאי
יראה איך היהודי עורך את הסדר בהתלהבות,
והנה היהודי מתחיל קדש ורחץ וכו', ואומר את
ההגדה בפשטות בלי שום ענין מיוחד, וכשהגיע
היהודי לפתקא "תם מה הוא אומר" ראה
הבעש"ט איך שיהודי הזה כופל את המילים "תם
מה הוא אומר" בדמעות שלישי, ובכה בבכיות
נוראות כשעה ארוכה, ואח"כ המשיך לערוך את
הסדר במקודם בפשטות.

אחר הסדר שאל הבעש"ט את היהודי, מה היתה
הסיבה שבבית כל כך בהפתקא "תם מה הוא
אומר", ענה לו היהודי, "תם פירושו שם",
(כלשון הגמרא "הכא" כאן "התם" שם), ולכן כל
ליל פסח כשמגיע ליל הסדר הוא עורך לעצמו
חשבון הנפש, כבר עבר עוד שנה מפסח הקודם
ואיך העברתי את השנה, מה אענה כשאגיע
לשם לעולם העליון, וכשאני אומר "תם" כוונתי
ל"שם" בעולם העליון, "מה הוא אומר" היינו מה
אגיד ומה אומר, כשאצטרך ליתן דין וחשבון על
מעשי. כששמע זאת הבעש"ט הק', אמר עכשיו
אני מבין מדוע עריכת הסדר של היהודי הזה
מרעיש כ"כ את העולמות. (תפארת יחזקאל)

לשנה הבאה בירושלים

הרה"ק רבי מנחם נחום מראחמסטריווקא זי"ע
סיפר את המעשה הזה, פעם היה יהודי כפרי,
שלא ידע כלום איך לעשות הסדר בליל פסח,
אמרה לו אשתו שיקנה הגדה עם פירוש עברי
טייטש, ואז יוכל לערוך הסדר, וכן עשה. בליל
הסדר אמרה אשתו מן ההגדה והוא אמר
אחריה, וכן ערך את כל הסדר. אמנם כשהגיעו
להפתקא "לשנה הבאה בירושלים" התחילה
האשה לבכות, שאל אותה בעלה למה היא
בוכה, אמרה שכתוב כאן גזירה רעה, שבשנה
הבאה נלך לירושלים ונצטרך לעזוב את הפרה
שלנו והתרגולים וכדומה, הרגיע אותה בעלה,
אל תדאגי יש לנו ברוך השם צדיקים "גוטע
אידן", והם יבטלו כל גזירות רעות ולא נצטרך
לילך לירושלים.

כן סיפר הרה"ק רבי נחום, וסיים: אבל היום גם
ה"גוטע אידן" מסכימים כבר שמישיח יבוא, לכן
כבר צריך לבוא, ומותר לו לבוא, ומוכרח כבר
לבוא. (ילקוט מאורי אור)

דער גרויסער גאסט ביים סדר

אין א דארף געבן טריסק, האט געוואוינט א איד א שניידער, וואס האט געארבעט פאר די פויערן, ער האט גענייט זייערע פראסטע קליידער און פון דעם זיך מפרנס געווען.

דער איד האט געהייסן יצחק, און די פויערן האבן אים גערופן "איציק". ער איז נישט געווען קיין גרויסער מומחה אין שניידעריי, דעריבער האט ער נישט געקענט ארבעטן אין גרעסערן שטאט וואו עס טרעפן זיך מבינים וואס פארשטייען צו א שיינעם בגד, זיין פלאץ איז נאר געווען אין דעם קליינעם דערפל, דארט וואו די פויערן זענען נישט אזעלכע מבינים און קענען אויסלעבן זייערע יארן מיט געלאטעטע און איבערגעניצטע מלבושים. צו לייגן לאטעס האט איציק געטויגט, אין דעם איז ער אפשר גאר געווען א "מומחה"...

אלע פויערן האבן אים זייער ליב געהאט, נישט אזוי ווייט ווייל זיי זענען געווען עפעס ספעציעל צופרידן פון זיין ארבעט, נאר צוליב דעם וואס ער איז געווען אן 'ערליכער זשיד' ווי זיי האבן עס גערופן.

דורכאויס די יארן האט איציק נישט געהאט צופיל צו טון מיט די פויערן. ער האט טאקע גוט געלעבט מיט זיי, אדרבה, די פויערן האבן געהאט פון אים אסאך טובות, און נישט איינמאל האט ער זיי געהאלפן זיך ראטעווען פון גניבות, ער פלעגט אסאך ארבעטן דורכאויס די נעכט, און ווען ער האט געהערט אינדרויסן טריט, האט ער פארשטאנען אז דאס זענען גנבים, האט ער זיך איינגעשטעלט דאס לעבן און געשריגן קולות וואס האט אויפגעוועקט די פויערן פון שלאף.

די פויערן האבן זיך געבעטן ביי אים ער זאל נעמען פון זיי מתנות, אביסל מעהל, קארטאפל, גרינצייג, אבער איציק האט קיינמאל נישט געוואלט נעמען, ער האט ענדערש געלעבט פון די קליין געלט וואס ער האט פארדינט. די פויערן האבן אים צוליב דעם נאך מער ליב געהאט.

אזוי זענען אריבער אסאך יארן און איציק האט שווער געארבעט פאר פרנסה א גאנצע וואך, ווען ס'איז געקומען שבת און יום טוב האט ער פארשטייט זיך אלעס אפגעשטעלט און פראבירט צו טון אלעס אין די וועלט צו מכבד זיין די שבתים און ימים טובים לויט זיין בעסטע מעגליכקייט.

איינמאל האט זיך געמאכט זייער א שווערע יאר, עס זענען געווען גרויסע היצן, די תבואות זענען פארברענט געווארן אין די פעלדער, און אין דארף צווישן די פויערן האט זיך אראפגעלאזט א גרויסע ארעמקייט, אפילו קיין שטרוי פאר זייערע פערד האבן זיי נישט געהאט - אלעס איז פארברענט געווארן פון די זון.

די פויערן זענען ממש געווען פארלוירן. ביז דעם נייעם יאר ווען מען וועט ווידער קענען איינזייען איז נאך אזוי לאנג, און זיי האבן נישט געהאט פון וואס צו לעבן. האבן זיי אויספארקויפט אלעס פון שטוב כדי צו קויפן א שטיקל ברויט.

דאס אלעס איז אבער נישט געווען גענוג אויף צו קענען לעבן ביז עס וועט וואקסן נייע תבואה קומענדיגן יאר, מער פון העלפט פונעם דארף האבן פשוט געמוזט ארומגיין בעטן רחמנות און הילף, כדי צו שאפן ברויט פאר זיך און פאר זייערע קינדער.

פארשטייט זיך, אז אין אזא הונגער יאר האט קיינער פון די פויערן נישט געהאט קיין איינציגן גראשן זיך צו לאזן נייען א נייעם אנצוג, אפילו אויף א לאטע האבן זיי נישט געהאט צו באצאלן, און איציק איז אזוי געבליבן אן א שטאך ארבעט.

איציק האט זיך הלילה נישט באקלאגט, מען האט נישט געהערט פון אים אפילו א קליינעם קרעכץ, ער האט געטראכט צו זיך: 'אלעס איז פון אויבערשטן. זיכער דארף אזוי זיין און מען טאר נישט פרעגן קיין קושיות'.

א גאנצע וואך האבן איציק מיט זיין משפחה געליטן פון הונגער, נאר ווען דער שבת האט זיך דערנענטערט האט איציק אנגעהויבן פארקויפן זיינע שטוב זאכן, צום ערשט די געשיר און אנדערע כלים, דערנאך אויך די בעטגעוואנט, א

קישן, א דאכענע, ביז ער האט שוין נישט געהאט אויף וואס אראפצולייגן דעם קאפ, ער האט אלעס געטון, אלעס כדי הלילה נישט צו צושטערן דעם עונג שבת, ס'זאל נישט פעלן פיש, פלייש און ליכט לכבוד שבת.

יעדן פרייטאג, ווען מען האט עפעס פארקויפט פון שטוב, האבן אלע קינדער געוויינט, אבער נאר איציק האט געשמייכלט:

'קינדער טייערע, וואס וויינט איר, מען דארף דאך דאנקען דעם אויבערשטן אז עס איז דא וואס צו פארקויפן לכבוד שבת. דאס איז דאך אויך נישט אונזערס, אלעס האט דאך דער אויבערשטער אונז געגעבן...'.

ביז שבת הגדול איז נאך איציק'ס ביסל ארעמקייט גענוג געווען אויף צו קויפן עפעס עסן כאטש אויף די שבתים, ווען עס איז אבער געקומען די וואך פון פסח איז שוין זיין ארעמע שטוב געווען אינגאנצן ליידיג, אפילו דער ניי מאשין איז שוין נישט געשטאנען אויף זיין געווענליכע פלאץ, ווייל ס'איז שוין געווען פארקויפט.

'וואס טוט מען?' - האט געהאמערט די פראגע אין איציק'ס מח - 'דא גייט קומען אזא גרויסער יום טוב, עפעס א קליינעקייט... ארבע כוסות און מצות, אזעלכע הייליגע און טייערע מצוות, וואס נאר איינמאל אין יאר איז מען זוכה עס צו מקיים זיין'.

איציק האלט עס נישט אויס. אים גייט נישט אן דאס עסן, אבער די מצוה פון מצה און ארבע כוסות, דאס גייט אים אין לעבן!

איין טאג און נאך א טאג גייען אריבער. ס'איז שוין ערב פסח, און אין שטוב איז נאך נישטא קיין זכר פון פסח: נישט קיין מצה, נישט קיין וויין און נישט קיין קארטאפל. די פרוי וויינט, די קינדערלעך וויינען: 'טאטע, וואס וועלן מיר עסן פסח? קיין חמץ טאר מען נישט, און קיין מצה איז נישטא, איז וואס וועלן מיר עסן, טאטע?'

עס איז שוין פארגאסן, אין דארף איז שטיל, דא וואוינען נישט נאך אידן, און מען דערקענט אינגאנצן נישט אז יעצט איז פסח. די זון גייט שוין אונטער, ביי איציק אין שטוב האלט מען ביי די ניינטע מכה - חושך. אפילו קיין ליכטל, קיין טישטורן אויפן טיש איז נישטא. די קינדער זיצן ביים קאלטן קוימען און די מאמע דערציילט זיי די הערליכע מעשה וויאזוי אידן זענען ארויס פון מצרים. די קינדער הערן אויס מיט הנאה, די מאמע האט שוין געענדיגט דערציילן, און די קינדער נעמען זיך וויינען און בעטן: 'מאמי, איך בין הונגעריג! געב אונז כאטש א קליין שטיקעלע טרוקענע מצה!'

די מאמע ענטפערט גארנישט, זי ווישט זיך די טרערן פון די אויגן. איציק האט זיך שטיל ארויסגעשארט פון שטוב און איז אוועק ווייט אין פעלד אריין. דארט האט ער ביי די שקיעה געדאוונט א ווארעמע מנחה, און זיך אומקוקנדיג אויף די הערליכע בריאה וואס דער אויבערשטער האט באשאפן, האט ער מיט פרייד מקבל געווען דעם הייליגן יום טוב.

איציק איז געווארן פול מיט התלהבות זיך ארומקוקנדיג אויף די הערליכקייט פונעם פריילינג. ער האט מער נישט געקענט שטיין אויף איין פלאץ, עס האט אים געהויבן אין די לופטן און ער האט אנגעהויבן טאנצן און שפרינגען איבער די גראז, מיט גרויס פרייד.

און כאטש איציק האט שוין נישט געהאט געגעסן צוויי טעג, האט ער גארנישט געשפירט דעם הונגער און ער איז שיעור נישט אויסגעגאנגען פון זיסקייט. מיט שירות ותשבחות פארן אויבערשטן איז ער געשפרונגען איבער פעלדער און וועלדער און האט גארנישט געוואוסט וואו ער איז.

ער האט געדאוונט מעריב, און וואס מער ער האט געזונגען, אלס ליכטיגער איז אים געווארן, דאך האט אבער איציק זיך דערמאנט אז מען דארף יעצט פירן א סדר, און ער האט אראפגעלאזט איין איינציגן טרער איבער זיין מצב.

נאך איציק'ס טרער האט זיך גלייך אראפגעלאזט איבער די גאנצע געגנט א רעגן שטורעם מיט דונערן און בליצן, בייער זענען אראפגעפאלן, ווינטן האבן איינגעווארפן וואס עס איז זיי געשטאנען אין וועג, איציק איז געשטאנען אויפן פעלד און נאך מער געוויינט, ווייל עס האט זיך אים געדוכט אז מיט זיין שלעכטע מחשבה האט ער זיך פארזינדיגט פארן אויבערשטן.

און וואס מער ער האט געוויינט אין תשובה געטון, אלס שטארקער און שרעקליכער איז דער שטורעם מיט די דונערן געווארן, אזוי אז דער הייליגער מגיד פון טריסק זצוק"ל וואס האט געדאוונט מיט זיינע חסידים אינעם גרויסן בית המדרש געבן יענעם דארף, איז דערציטערט געווארן פון דעם שטורעם, וואס איז אויך אריין אין בית המדרש און פארלאשן אלע ליכט.

חמתך" איז אריינגעקומען אן אלטער איד מיט א לאנגע בארד מיט א ברייטן שמייכל, ער האט זיך אנגערופן:

- אה, דא זענט איר, טריסקער מגיד, גוט יום טוב, גוט יום טוב!

אזוי ווי דער איז איז אריינגעקומען, האבן די קינדער מיט די פרוי פון איציק איינגעדרימלט, און אלע דריי - דער טריסקער מגיד, איציק, מיטן גאסט - האבן גערעדט סודות התורה ביז אינדערפרי.

ארויסגייענדיג האט אליהו הנביא זיך אנגערופן:

'איר האט גארנישט געוואוסט, אז איר האט אזא שכן! יעצט פארשטייט איר שוין פארוואס איך בין נישט געקומען צו אייך? אז מען האט אזא שכן דארף מען וויסן אז ער דארף האבן אויף פסח צו מאכן...'

דער טריסקער מגיד האט שוין נישט אוועקגעגאנגען פון דארט. ער איז געבליבן אפרעכטן ביי איציק אויך דעם צווייטן סדר נאכט.

שפעטער האט דער טריסקער מגיד געזאגט:

'אז מען קריכט צו הויך אין די הימלישע וועלטן, פארגעסט מען אמאל פון די ברואים אויף דער ערד. מען דארף אכטונג געבן נישט צו פארגעסן פון די אידן, ווייל אמאל קען אזא עליה זיין די גרעסטע ירידה...'

די חסידים האבן זיך זייער דערשראקן, און דער טריסקער אליין האט זיך אויפגעשטעלט און אויפגעהויבן זיינע הייליגע אויגן צום הימל:

'רבונו של עולם, וואס גייט פאר? עס מיינט מיר?'

אויך איציקס ווייב און קינדער האבן זיך דערשראקן פונעם שטורעם, און זיי האבן ביטער געוויינט, נאכמער זענען זיי דערשראקן געווארן ווען איציק האט זיך נישט באוויזן אינדערהיים, 'וואו דער טאטע איז פארשוואונדן געווארן?'

איציק האט אבער נאך אפאר מינוט אויפגעהערט צו וויינען, ער האט זיך דערמאנט אז היינט איז יום טוב און מען דארף זיין פרייליך. האט ער נישט געקוקט אויפן שטורעם און ווייטער אנגעהויבן טאנצן און זינגען שירות ותשבחות פארן הייליגן באשעפער.

ענדליך איז איציק אהיימגעקומען פרייליך און לעבעדיג מיט א שמחת יום טוב.

אין די זעלבע צייט איז דער טריסקער מגיד געזעצן ביים סדר מיט זיינע תלמידים און חסידים און נאך אלס גערעדט איבער דעם שטארקן שטורעם, פלוצלונג רופט זיך דער טריסקער מגיד אן:

'רבונו של עולם, וואס קומט דא פאר דעם יאר פסח ביינאכט? פארוואס האב איך נישט די זכיה אז אליהו הנביא זאל קומען צו מיר?'

פלוצלונג האט מען אים פון הימל געוויזן אז רמז אויף איציק דער שניידער, פארן טריסקער מגיד איז שוין אלעס קלאר געווארן.

ער איז תיכף ארויס מיט אפאר חסידים צום נאנטן דארף און מיטגענומען פון זיך פון אלעם גוטן, אלעס וואס א איד דארף האבן אויפן יום טוב פסח, און אריינקומענדיג צו איציק האט דער טריסקער מגיד געזען ווי איציק שטייט ביים טיר.

איציק, וואס איז געשטאנען פארטראכט איז געפאלן אין חלשות ווען ער האט דערזען דעם רב'ן מיט די חסידים.

דער טריסקער מגיד האט אים דערמינטערט, ער האט געהייסן די תלמידים אויספאקן אויפן טיש די אלע צרכי יום טוב וואס מען האט געברענגט, מען האט שנעל צוגעגרייט א סדר טיש, און דער טריסקער מגיד איז געבליבן זיצן ווען איציק פירט דעם סדר מיט זיינע קינדער.

*

ווען מען האט געעפנט די טיר ביי "שפוך

בית מדרש 'תורה אהרן'

שעל ידי מרכז לתורה ותפילה 'בת עין'
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
שכונת גבעת ירושלים
בית שמש יצ"ו

בנין יחזקאל שרייבער

ק"פ?
צרכי סמ"ח תשפ"ו?

אשר בקהל עם אשירה עזו אביעה רעות בער מפעליו

קראנו מן המצור ביקשנו יום טוב לעגנו עשו במרחב וכען טובה כט נהג
בדעת רב קהילתי אשר ראה הקשיב, ונבנס לשובי הקודה להביא סכום חשב
השב מחשבת בהשכל וירוע, הפעיל כל כשרות לפתח ידות ולהשכיל
אברכים העמלים לפיתוחם בעלי יות, שיוכלו להביא הרחבה אל הבית
הדש ומבקש שלום הקהילה מנבות איר, ובסיעתא רשמית רואים פ"ו
פ"ו קודש הילולים למשפת ולפאר, אדות להתמסרותו בקודש כל יתאר
סוקר ומבט לראות מנודי קהילתנו, להגדיל הארזי ולהרחיב נבולותינו
הכריז הקהילה נתינים ברכה בעדש, שיוכה להמשך במפעלות הקודש
אזכר כל כלי המדה יפחה אבותי שבשמים, ושלטא מסאליחו ככפל כפלים
בחדרת הכבוד משגרים אנו כוס של ברכה לרום מעלת כבוד

הגה"צ רב ואב"ד דקהילתינו שליט"א

אשר פועל ללא ליאות נדולות ונמרות להרמת קרן קהילתנו המעמירה
ועושה ומעשה למען כבוד בית ה' שמגדליו שם לתורה ותפילה

ועל של שחה שבנו פעמיים, לרוץ בנמרות ובמגלתיים, על עזרתו וסיועו כרום תשיה, להמציא לבני
קהילתנו מזון ונחלה, ומרחבה לבנו עשה ופועל ללא ליאות, למען הלוקת צורכי ההגדלה רמי מעות

בחלוקת קמחא דפסחא המכובדת ע"י ארגון חסדי יעקב

לבני קהילתנו המעמירה

ברכת כל הקהל הקדוש:

דין כן ה' עמו כאשר היה עם אבותינו, שיוכה מתוך הרחבת הרע"ת להמשך במפעלות הקודש להפארת קהילתנו,
באודן ימים וכשושר וכבוד, ומתוך נות דקדושה כבוד וכבוד, ונזכה כולנו לקבל פני משיח מרקט, ומלכנו כבוד
קדושת רבית שליט"א בראשיתו, ונאכל שם מן הובחים, כשרי ושכחים

בגזנת הכבוד
תפלות הקהילה חברי הקהילה

רח' בן איש חי 66 גבעת ירושלים בית שמש

ועד ידדים

שע"י התולת סומכות תולדות אהרן
ירושלים - בית שמש
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

יד ידדים רוממוך בשירה קדמוך

תולדות אהרן בנה מיטב בריבוינו אחיוולנו מעטות הלב אל מולך האברך
החשוב שמו משפטים לשם ולתהלה אשר נענה לקראתו של בית מן
אדמו"ר שליט"א ותמננו עבנו כל"ג לתרנים את קהל א"ש ה' ה'

ה"ר דוד ב"ר פערל שליט"א

לרגל השמחה השוויה במעונו
בחולות בתו שחתה' למ"ט

הוא יקרא שיהיה זמן תפלה בריבוינו מכל זמנה בחובות ובמשיחית מן טוב הודו
ורמיה כל הימים ותעלה כלל מעט יוד וליריות מנות השוב והחמד ועלילה ולתנת
לבעל מודה וליריות סמים ע"ז הובותו חן, ונתן ימי הרכים יעמוד לו לעד ולנצח
נתינים ע"ז נשח בקרוב לביאת מלך ומלכנו בארצנו

מחנכים ומוקדים
1971 ירושלים
א"ר ש"ק יעקב, מנחם, אהרן, אהרן
1974 ירושלים

ל"ג כולל ע"ז יודו למען קיום בית אהרן
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
א"ר ש"ק יעקב, מנחם, אהרן, אהרן
1974 ירושלים

כסי רישך

מקומו הנכון על הראש

הואיל ומחמת חיסרון ידיעה בענין "מקום הכיסוי" על הראש, נתפשט שהרבה מכסים ראשם באופן בלתי נכון, וכידוע שכ"ק מרן רבינו שליט"א עורר על זה כמה פעמים בעת מעמדי לימוד א"ב וכדומה, שילבשו כובע גדול, וכי זה מסוגל ליראת שמים, ע"כ נרחיב פורטא בענין זה:

הגדרת מקום הראש:

פשטות "כיסוי הראש" פירושו כמשמעו לכסות את הראש! ללא פלפולים, והמהדר במצוות יראה לקנות כיסוי המכסה את כל הראש, כראוי וכיאות, כפי שרואים בינינו מדקדקים במצוות היודעים ענין זה, ונותנים כן. אך גם מי שאינו "מהדר" ודי לו בפשטות קיום תומ"צ, יש לוודא היכן מוגדר מקומו של הכיסוי.

הנה מצד הפנים מתחיל הראש מהמצח, וע"ז אין שום דבר לרדן בה, ומצד העורף נעתיק דברי המחבר בהלכות תפילין (או"ח סי' כז סי"י) וז"ל: "צריך שיהיה הקשר מאחורי הראש". ומקורו מהרמב"ם (הובא בב"י): "בגובה העורף שהוא סוף הגלגולת". הרי לנו כי מקום זה ניתן להגדיר כיסוף הראש.

הנהגה למעשה:

לפי הגדרה זו, נמצא דאם רוצים לכסות את הראש כמצוותה, עלינו לכסותה ממקום המצח עד סוף הגלגולת (ציור א'), ולכסה"פ רובו של שטח זה, וכתב בספר ברכת הבית (תרע"א) דאם רוב ראשו מגולה הוי ככולו מגולה דרובו ככולו, וע"כ צריך להיות רוב ראשו מכוסה והוי ככולו מכוסה, [וכמוכן כל המרבה הרי זה משובח ביראת שמים, וכדברי המהרש"א (שבת קנ"ו ע"ב) עיי"ש].

וכן מובא על מרן החזון איש זצוק"ל - שאמר דכיסוי הראש צריך לכסות רוב הראש, ויש להקפיד שהכפה תהיה לא פחות מגודל זה - והחזו"א עצמו לבש כפה גדולה שכסתה את כל ראשו כמגבעת.

אמנם המכסה רק 'רוב' שטח זה, עליו לדעת שהעיקר ממעל למוח, במקום שמוחו של תינוק רופף, וכך הורה כ"ק מרן רבינו זי"ע כמובא בספר זכור לאברהם (ח"א סי' ב' אות ב'): "כובע הקטן - היה מקפיד שיהיה מכסה עכ"פ רוב הראש - ואמר שעיקר מקומו במקום שמוחו של תינוק רופף - שהוא סמוך למצח - ולא כיש שמסתפקים בכיסוי רק באמצע הראש".

ובאות ד' שם: "הרה"ק השר שלום מבעלזא זצוק"ל אמר איני יודע איך יוכל להיות אדם יר"ש אם רוב ראשו אינו מכוסה".

וכן סיפר הרה"ח ר' מרדכי הכהן בלום אשר התלווה פעם לכ"ק מרן רבינו זי"ע בביקור אצל הגה"צ המפורסם כקש"ת רבי מנשה יצחק מאיר אייכנשטיין זי"ע אדמו"ר מזידיטשוב בפתח תקוה, כאשר הגיע להינפש בעיה"ק ירושלים בשכונת תלפיות, הרבי מזידיטשוב שמח מאד לקבל פני רבינו, והשמיע לפני רבינו שיחה נעימה מצדיקי קמאי, ובאמצע השיחה אמר לרבינו כי שמע מזקיני 'המלבוש' (האדמו"ר הרה"ק הימלבוש לשבת ויו"ט מזידיטשוב זי"ע) וזה"ל: "אויב מען גייט נישט די יארמולקע אויף רוב פונעם קאפ, קען מען נישט צוקומען צו יראת שמים. און אויב איינעם פאלט אראפ דאס קאפל אין מיטן שלאף, איז א סימן דאס

ער האט נישט קיין יראת שמים" (ורבינו משמש בידיו באותה שעה אם היארמולקע שלו מגיע עד סוף הגלגולת).

ובספר הררים התלויים בשערה (עמ' ק"ט) איתא: "סיפר אדם נאמן שנכנס פע"א בפיתקא לרביה"ק מסאטמאר זי"ע לעת זקנתו, והי' שם אחד ממקורבי רבינו עם בנו הילך שהי' לבוש קאפ"ל קטן קצת, וביקש הלה מרבינו שיברך את בנו, לקח רבינו המטפחת (שהי' משתמש בו לכסות ראש ילדים פחותים מבני ג' בעת שבירך אותם) והניח על ראש הצעיר, העיר הלה לפני רבינו למה צריך למטפחת הלא יש לבני קאפ"ל ישים רבינו ימינו על ראשו, ענה לו רבינו זי"ע "איך זעה נישט קיין קאפ"ל, חז"ל זאגן כסי רישך".

וכן ידוע דרכו של הגה"ק מהרי"א מסקולען זצוק"ל שהיה רגיל לעורר את הבאים אליו שיכסו את ראשם גם סמוך למצח.

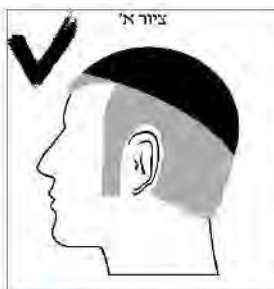
ובשו"ת דברי ישראל להגאון ר' ישראל וועלץ זצוק"ל ראב"ד בודאפעשט (ח"א סי' י"ח) כתב וז"ל: "ואם אמרו כסי רישך כי היכי דתהוי עלך אימתא דשמיא, אזי ממת הכיפה-קטנה כבר אפשר לדעת מדת היראת שמים שבו".

טעות העולם:

והעיקר הוא, שאין שום מקום לשים את הכיסוי בשיפוע הרבה לאחוריו גם מתחת לגולגולת למטה (כפי ציור ב'), כפי שרבים וטובים טועים לכסות, וזאת עושים על חשבון הכיסוי למעלה שזה 'מקום ראש' בוודאות, ונמצא שהרי שטח הראש מכוסה רק בחציה, וזה וודאי לא נכון. (מונתנו לאלו המשתמשים עם כיסוי רגיל רק שהוא לא במקומו הנכון, ולא אלו המשתמשים בכיסויים קטנים, שאינם מכסים לא מאחורי הראש, ולא למעלה במקום הראש, די העורך, ובודאי אינם מכוסים כפי המחייב מעיקרא דדינא).

הנחיצות בדורינו גדול יותר:

מרן הגה"ק מטאהש זצוק"ל עורר ארוכות על אלו המשתמשים עם כיסוי קטן מדאי, או מכסים בכיסוי רגיל אך שלא במקומה הנכון - ונעתיק דבריו הנוקבים מספר עבודת עבודה (פרשת לך לך), וז"ל: "וכאן יש מקום לעורר עוד, על מה שנפיץ מאוד בעו"ה, שישנם ילדים שמלובשים בקאפלעך קטנים מאוד, שאינן מכסים את הראש כראוי, אלא למחצה לשליש ולרביע, ובפרט המוח שבראש, ששם צריך להיות עיקר הכסוי, דייקא שם נשאר מגולה, ממש כהולך בגילוי הראש רח"ל, ואף באנשים גדולים נפרץ דבר זה, אף שהולכים בכובע מלמעלה, אבל הרי לכתחלה צריכין לכסות את הראש בשני כיסויים, בפרט בשעת תורה ותפלה... אבל על כל פנים אצל הילדים, הדבר חמור פי כמה, דנמצא כי למעשה הולכים בגילוי הראש ממש, ולעיני בני אדם נראה ענין זה כדבר טפל שאינו הכרחי כל כך, כי כן יש בדור הזה הרבה דברים שהם באמת עיקרים גדולים, ולעיני בני אדם הם נחשבים לטפלים ומי שיש לו מוח בקדקדו, רואה ומבין כי בענין כיסוי הראש תלוי הרבה מכח הקדושה של הילד, ובלי ספק, שהקאפלעך הקטנים הללו גורמים לילד קרירות גדולה ביראת שמים, כמו שסיפרו לנו חז"ל בגמרא (שבח קל"ו ע"ב) שהאצטגנינים אמרו לאימיה דרב נחמן בר יצחק, שרב נחמן עתיד להיות גנב, ואמו פחדה מאוד מזה, לכן אמרה לבנה רב נחמן, "כסי רישך כי היכי דתיתו עלך אימתא דשמיא", ובזה ניצל מכח היצר, וסיפרו שם בגמרא, כי פעם נפל הכיסוי מעל ראשו, ובאותו רגע נתלבש בו היצר,

מה נשתרש המנהג כדבר המובן מאליה רק בכובע העליון שבוה מקפידים רוב הציבור, ואילו בכיסוי התחתון לעת צתה לא.

ומענין לענין, איתא בספר י"ג אורות (ח"ב ע' קל"ז), להגה"ק ר"י מפשעווארסק זצוק"ל: "רבינו הגה"ק רמ"מ מרימאנוב היה נזהר ומזהיר שלבישת הקאפל (יארמילקע) שתחת כובע העליון, יהיה יוצא קצת לחוץ הכובע, ולא יהיה מכוסה לגמרי". ובהערה שם הוסיף: "שעיי"ז ישנאו הגוים את היהודים, וזה היה רצונו של הה"ק מרימאנוב כידוע, כדי שיהי' מובדלים מהם ביותר" (-א.ה. היינו שבימיהם היו גם הגוים הולכים בכובע כידוע, ועיי' הוצאת הקאפל מהכובע היה ניכר ביותר שהוא יהודי).

לסיכום:

נחזור לעניינינו, אחרי כל מה שכתבנו יראה כל אחד גודל ענין כיסוי הראש כראוי, וידע הציבור את אשר לפניהם, לכסות את הראש מהמצח עד לסוף הגלגולת (כפי ציור א'), ובמיוחד בדורינו שצריכים הרבה רחמי שמים שיגדלו צאצאינו מתוך יראת שמים נכונה, הרי חובתינו כפולה ומכופלת להתבונן בזה, ובוודאי כי ה'סגולה' של הגמרא לזכות ביראת שמים, תחסוך שלא יצטרכו להשתמש בסגולות שונות למען רוחניות צאצאינו בעז"ה, ויזכה כל אחד לרוות רב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצי"ח, ויגדלו לתורה ויראת שמים בשמחה וטוב לבב, אכ"ר.

הדברים נכתבים ומפורסמים בהוראת אחד מגדולי רבני קהילתנו שליט"א. תשו"ח למפעל לומדי הש"ס זכרו תורת משה דק"ק ייטב לב דסאטמאר, אשר נתנו לנו את רשותם להעתיק את רוב המאמר מגליבום.

ועלה לראש אילן לאכול אשכול תמרים של אחרים. הרי לנו שאין זה דבר טפל כל כך כפי שנראה בעיני העולם, ואם חז"ל אמרו לנו על האמורא הקדוש רב נחמן, שרק על ידי עצה זו נמשכה עליו אימתא דשמיא, ושרק על ידי זה ניצל מכת היצר, כל שכן וכל שכן בדור הזה, אשר כתות היצר ממלאים את כל חלל העולם, ודאי שצריכין להיזהר בשמירה זו ביתר שאת, כי שמירה זו מציל את הילד מכתות הקליפות, ומכניס בלבו יראה ופחד מלפגום ולחטוא נגד כבודו יתברך, ולכן מתגבר היצר על זה כל כך, ומפתה את לבות בני אדם להתרשל בזה, כי בזה מצא לו היצר דרך ושביל לתפוס את לבות הקטנים להביאם לידי חטא רח"ל, ומי שיכולת בידו לתקן זאת ולפרסם זאת, יראה לעסוק בזה בכל מה דאפשר, עכ"ל.

מקום כובע העליון:

וזה שהזכיר מרן הגה"ק מטאהש זצוק"ל באמצע דבריו "אף שהולכים בכובע מלמעלה, אבל הרי לכתחלה צריכין לכסות את הראש בשני כיסויים". נחוץ להוסיף ע"ז מה שעורר מרן הגה"ק הגאב"ד הרמ"א פריינד ז"ע, ונעתיק מה דאיתא בספר מרא דעובדא (ח"ב ע' רס"ט): "ראיתי פעם אחד מתלמידי הייטב לב, ניגש אל נער אשר חבש את כובעו כשהוא מורם אל מעלה (-א.ה. היינו בשיפוע לאחור), וסוטר לו על פניו, וסיפר שגם רבו הייטב לב לא נשא את אלו החובשים ככה את כובעם, ופעם גם סטר לנער אחד שחבש כך את כובעו, ע"כ מספר מרא דעובדא, והדעת נותנת דהיינו טעמא דכובע העליון - היינו טעמא דכיסוי התחתון, שיהא הראש שבצד המצח מכוסה כראוי וכיאות, ומשום

בולל "עמק התורה"

שע"י מוסדות תולדות אהרן
בנשאות ובחזרות כ"ק מנחם אדמו"ר שליט"א

צדקת עומדת לעד

מקרב לב עמוק חובה עלינו לציין לשבח אלו שנדבו מרוחם ומאודם למען הוצאות הגדולות של הסיום שנערך בכלולינו ותמיכת הבחינות והחלוקה לפסח למען הצורבי מרבנן

ראש וראשון הנהלת מוסדותינו הק'

אשר בלבד מפעלותיהם הכבירות לכל קדשי בית חיינו נעתרו עתה למעלה מיכולתם בהשגת חלק הארי למען הצורבי מרבנן

נהל"צ בנשיק הרא"כ ר' ירחמיאל רבינאוויטש שליט"א אשר נטל עליו חלק גדול בהתמיכה והחלוקה

הרה"ח הנפאר טוה"ר יוסף יחזקאל קרויס שליט"א אשר נדב חלק גדול ולא חסך עמל ויגיעה למען העמדת שלימות החלוקה על צד היותר טוב

ועוד יקירי וחשובי ההורים ונדיבי עם הלא המה

הרה"ח ר' שמעון שטייבערנער שליט"א

הרה"ח ר' אהרן אייזנבערג שליט"א

הרה"ח ר' אהרן בייק סאמעט שליט"א

הרה"ח ר' אהרן בלום שליט"א

הרה"ח ר' יוסף צבי סימן שליט"א

הרה"ח ר' יוסף שווארץ שליט"א

ובזכות הצדקה והחסד יזכו לחגוג את חג המצות בדיצה וחזונו, וימלאו ה' כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, ויראו פרי ברכה בעמלם, להצלחה בכל מעשי ידיהם, ושירונו הרבה נחת דקדושה מכל יוצי"ח, ואך טוב וחסד יודפו כל חייהם, בב"א

המאריכים: סכא ורבת הכו"ס

מעומק לבנו תודתנו וברכותינו ורגשותינו הפורץ כל הגבולות ובידי

ש"ש וחצי שנים של השקעה באגלי זיעה ויגיעה עד שהגענו הלום

הרבה וריבין פעלים לתורה במסירות ללא ליאת כרוב אהבה וחשק

קייבין עדרים עדרים ללמדם את התורה שנמסרה מפני הנבחה למשה

ד' חיש למשש שאיפותיו וזמן ההר ירד משה לעלות כל תלמיד עלי במות

ולא יפלא איפה כי קצרתו ברנה מה שהודיע בדמעה אשר פרוי יתן בעתו

לעידון יגיעו אשר דרש תילי תילק על כל קוץ וקוץ ואת התורה הא"ר

סוד התורה הבהיר בספסלוי דבי מדרשא דעמק התורה

על כל זאת שבהו אהובים ונביר לו טוב על כל המזב

ה"ח הרב הגאון ר' משה קרויס שליט"א

וברכותו נעלה לראש משביר, שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה, לילך

מחיל אל חיל ולהוסיף ספסלא דביה מדרשא, מתוך ברינת נפא ונחרא

מעליא, עד נוכח לבנו בית הלכנו במהרה בימינו.

המברכים בעומק הערצה והערבה

רבנו ותלמידותינו דבולל "עמק התורה"

דברי התחזקות ואמונה על המצב השורר בארה"ק

אני מאד מתיירא ממה שחוזרים על דברי הרשעים

הראש ממשלה אומר כל הזמן, שאין צריך לפחד כי אנחנו לא נוותר להם, אנחנו ניתן להם מכה הגונה באופן שהם לא יוכלו לזוז, אנחנו נשבור אותם, ונכתוש אותם לגמרי, מזה אני מאד מתיירא ומפחד, ש"ערליכע אידן" חוזרים על זה וסומכים עליהם. כי זה דבר מאד לא טוב, מפני שזה מביא קטרוג גדול רחמנא לצלן.

והאמת היא שבעת מלחמה אי אפשר להכין מאומה, שהרי הם יכולים להכין כל מיני דברים ומחשבות, ובשעת מעשה יכול הכל להתהפך ברגע אחד, ולכן אין לחשוב כלל מהדיבורים שלהם, רק לבקש מהשי"ת שישמור ויציל אותנו.

זה העיקר מה שרציתי לומר, שאנחנו צריכים לדעת שאף אחד לא יכול לעזור לנו, כל הצבא שלהם הוא אפס ואין, אנחנו צריכים לזכור כל הזמן שרק השי"ת לבדו יכול לעזור לנו ולהושיענו.

(רבינו ז"ע שיחה ליל ש"ק תנש"א בעת המלחמה)

נשחשבים שיש מי שיכה את האויב וילחם עמו, אזי ע"ז גורמים התגברות הדינים רח"ל

שמעתי שיש כאלה שאומרים "ישברו אותו [את הצורר מעיראק], יראו לו", צריך לדעת שאלה שחושבים כך, הם גורמים דינים ח"ו, כי אנחנו צריכים לדעת שרק השי"ת לבדו יכול לעזור לנו, כמו שדוד המלך אומר בתהלים (מזמור מ"ד) "כי לא בקשתי אבטח, וחרבי לא תושיעני", אין אני בוטח בקשת שלי, והחרב שלי לא תושיע אותי, ולא כמו שישנם כאלה שחושבים ומדמים שיתנו להאויב מכות הגונות, אבל אנו צריכים לזכור שאף אחד לא יכול לעזור לנו, לא האמריקאים, ולא הציונים, אין אנו סומכים על אף אחד, רק "כי הושעתנו מצרינו", רק אתה לבדך יכול לעזור לנו.

אילו לא היו מניחים להיכנס במוח שום מחשבה שנסמוך על אחרים, ושום מקום לחשוב ולדמות שאפשר לסמוך עליהם, אזי תיכף ברגע הראשונה היינו נושעים מכל המלחמה, אין בזה שום ספק כלל.

(רבינו ז"ע ש"ק תנש"א בעת המלחמה)

אין לסמוך על הפאליטיק, רק לעורר רחמים ולבקש שנתקרב אל השי"ת בלא אימה ופחד

בזמן כזה צריך לעורר הרבה רחמים, ולא לסמוך על הפאליטיקן ועל הכתבי עת (צייטונגען), רק לבקש מהשי"ת שהאויבים יסורו מהגבולות ושיהיה שקט ושלוה, הגם שאף אחד אינו יכול לדעת מה יהיה לאחר מכן, שהרי תמיד אנו זקוקים לרחמי שמים, ותמיד אנו צריכים להגיע אל השי"ת, בכל מצב, ובכל מקום, ובכל עת, כי תמיד אנו זקוקים אליו, ורק אליו אנו פונים, אבל על כל פנים יש לבקש שיהי לא יהיה מתוך פחד וצרה ומצוקה של מלחמה, אלא שהשי"ת יעזור שהפחד יתבטל, ולא יהיה להם שום שליטה על שום נפש מישראל, והשי"ת יפיל אימה ופחד מן השמים על כל האויבים שיתיראו ויפחדו מלעשות מלחמה עמנו.

וזאת אנו צריכים לזכור, שאנו זקוקים לרחמים מרובים, ולכן אנו צריכים לבקש עכשיו הרבה מהשי"ת, ולהרבות באמירת תהלים בימים אלו. וכאשר אנו נעשה את שלנו ונבקש מהשי"ת, אזי אנו מקוים שהשי"ת יגלה רחמי המרובים עלינו, שהרי התפלה היא החרב והחנית שלנו, ואין אנו סומכים על כלי המלחמה שלהם, אלא רק זה הכלי המלחמה שלנו.

ולכן צריכים לבקש מהשי"ת ולהתחנן לפניו, שהישועה שלנו לא תגיע דרך רשע פלוני, ורשע פלוני, אלא הישועה תבוא אלינו רק דרך הבורא כל עולמים בעצמו, שהשי"ת יטיל על האויבים אימה ופחד שיתיראו להילחם עמנו, כי אפילו אם הרשעים ינצחו את האויבים, אבל כמה מר ונורא הוא צער השכינה כאשר יראו על ידי מי באה הישועה, וכמה אפיקורסות עלולה לרדת לעולם אם יראו שדרך רשעים צלחה, לכן יש לנו לבקש מהשי"ת, שהשי"ת יראה לנו את כחו וישועתו בעצמו.

שהרי יש לנו בורא קדוש אשר תמיד עזר לנו, והוא יתברך יעזור לנו הלאה, אלא שאנו צריכים לזעוק אליו, ולהתאסף יחדיו בעת התפלה, ולהשקיע כוחות בכל תפלה, שהרי זהו הדבר היחיד שנתר לנו, להתחזק בעבודת התפלה, ולהחשיב כל יהא שמהי רבא, וכל כוונה שאפשר להכניס בכל תיבה של התפילה ובכל קריאת שמע, בכל אהבה רבה, ובכל חלק מחלקי התפילה, ולהשתדל לפחות עכשיו בעידן כזה לאחוז ביחד עם הציבור מתחילת התפילה ועד סופה, ועל ידי זה אנו מקוים שנראה ישועה בקרוב, והכל יתהפך לטובה.

כי הישועה אינה תלויה לא בכל הפאליטיק, לא באמריקא, ולא בענגלאנד, ולא באף אחד בעולם, אלא בשמים מביטים ומצפים אל התפילות של יהודים, אל הבקשות, אל הדמעות, רק על זה מביטים ומסתכלים מן השמים.

(רבינו ז"ע תשכ"ז לפני המלחמה)

במלחמתה של תורה ובתפלות יפעלו, ולא ח"ו עם כח הטבע

יעצט וואס מען האלט ביי אזעלכע שווערע זמנים, ביי עיקבתא דמשיחא, וואס די חבלי משיח זעהט מען שוין עין בעין, עס טרייסלט זיך די גאנצע

הוספות חדשות מהמהדורה החדשה - זכור

לאברהם ח"ג

סימן לו

גיל חינוך לזהר על שרויה

ד. בענין הזהירות על מצה שרויה לגבי קטנים עד הבר מצוה סיפר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהיה נהוג בבית רבינו ז"ע להקל לרק שרויה במי פירות בננה וכדו' עד גיל יב שנה אבל על שרויה במים החמירו מגיל שהילד מבין הענין של חמץ.

ה. פע"א גער בי אאמו"ר שלא נזהרתי להעביר הפירורין מעל השלחן בפסח לפני אכילת התבשיל מחשש שרויה (מפי בנו הגה"צ רבי ישראל חיים שליט"א ששמע מפ"ק)...

סימן מ'

אופן ההכנה לליל הסדר

ו. סיפר רבי חיים יעקב שניארסון שליט"א ששמע מגיסו הרב יצחק טווערסקי הי"ו שראה פעם מכתב קודש של רבינו ז"ע משיב מענה לאחד ששאלו, מדוע בדיוק חג הפסח שכל כך זקוק להכנה לקבל אורות ליל הסדר, ולמעשה כמעט ולא שייך לעשות הכנה כראוי מחמת גודל הטירדות? רבינו השיבו במכתב שגם הוא היה לו תמיהה זו, עד שפע"א החליט בא' ניסן לנסוע לחוץ לעיר כמדו' צפת או טבריה עד 'מצות באקין' (כן כינה ומסתמא כוננו עד יום בדיקת חמץ ושיאית מים שלנו), והשאיר במיוחד הרבה כסף להרבנית הצדקנית שתוכל להכין את הבית כראוי לפסח, ומסיים שם רבינו הכמתב: אמנם רק השי"ת יודע שאת המוחין דקטנות שהיה לו אותה שנה בליל הסדר, לא היה לו אף פעם, ואז הבין שהרבוש"ע רצה להוכיחו בזה כי זהו רצונו לגשת דוקא ממצב כזה לקראת ליל הסדר.

הכונות בסידור הקערה

ז. סיפר ראש הישיבה הגאון ר' חיים אורי פריינד שליט"א, אספר הנהגה של פשוטות והדיוק של דבר ודבר במקורו שראיתי אצל רבינו בשנה הראשונה שזיכיתי לשמש כראש ישיבה בשיבתנו הק' תולדות אהרן, באתי לביקור חג בקודש פנימה אצל רבינו ונסובה השיחה בענינא דיומא, ובין לבין נתגלגלה השיחה בשיטת האר"י הק' ז"ע בסידור הקערה בליל הסדר, שהיא על פי סוד שתי פעמים בצורת סגול. וכידוע קיימות שתי עיגולים עבור ה'מרור', באחד נהוג להכניס את תמכא חריין, והשני למרור. והיה הדיון באיזה מהם מניחים את החסה ובאיזה את התמכא.

ח. אמרתי כמשיח לפי תומו את הסדר כפי שזכרתי. אך רבינו ז"ע אמר שכמדומה שבס' שער הכוונות מופיע הסדר להפך... אמרתי שאת הספר הקדוש שער הכוונות לא למדתי, אבל יודע אני את דברי הבאר היטב שמביא את הדברים, והוא קבע את הדברים כפי שאני זוכר. רבינו הוציא מיד את הספר שער הכוונות מארון הספרים, ועיין שוב, ונענה ואמר אכן צדקת בדבריך, כשינכרת על פניו הנאה ושיביעת רצון שעמד על הסדר האמיתי.

אכילת אפיקומן

ט. מספר בנו הגה"צ רבי משה שליט"א גם בליל הסדר, כאשר הוא היה מקפיד מאד לאכול את האפיקומן לפני חצות, היה זה רק לעצמו, ולאחרים לא אמר להקפיד על כך. אדרבה אני זוכר בשנה אחת שהזמן התאחר וטרם הספיק לטעום מהסעודה, ורבינו לא טעם אותה שנה כלום מכל הסעודה, ורבינו הבחין שהיו שם כמה בחורים מהמסובים שראו אותו אוכל כבר את האפיקומן, וביקשו גם הם לנהוג כך, מיד ציווה רבינו למשמש שישגש את מנות השולחן עורך' לציבור, כדי שלא ינהגו כמותו. וכך היתה ההנהגה שלו תמיד בכל חומרותיו וקפידותיו במשך כל השנה, שהם היו רק בשביל עצמנו ולא היה מורה כן לאחרים.

וועלט, מען ווייסט נישט פון איין טאג צום צווייטן טאג, נישט נאר דא אין ארץ ישראל, נאר אין די גאנצע וועלט, נאר דא זעהט מען עס מער מען דערשרעקט מער, אבער קיינער זאל זיך נישט איינרעדן אז מיטן כח הטבע וועט מען אויפטוהן, ער וועט טראכטן דער וועט טוהן, יענער וועט טוהן, עס איז אלעס נארישקייטן, אונז וועלן עוסק זיין במלחמתה של תורה, איך האב עס שוין כמה פעמים דערמאנט דער קדושת לוי מיטן חתם סופר זאגן דאס בסגנון אחת. אז בזמן וואס עס איז דא מלחמות אויף די וועלט, איז מלחמתה של תורה קען עס מציל זיין, זאל מען עוסק זיין שטארק אין מלחמתה של תורה, און אין תפילות, וואס ווערט אויך אנגערופן בחרבי ובקשתי, בצלותי ובבעותי, וואס דאס איז דער חרב וחנית, 'רוממות א-ל בגרונום וחרב פפיות בידם, לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים, לאסור מלכיהם ביוקים ונכבדיהם בכבלי ברזל', דורך כח התורה ותפלה אז מען וועט זיך שטארק מתאמץ זיין, וועט דער אויבערשטער אוודאי העלפן "לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל חסידיו הללו-ה", עס זאל זיין א לעכטיגער חודש, א געבענטשטער חודש, און מען זאל שוין זוכה זיין בקרוב צו די ישועה, און די שמחה גדולה שמעולם על ראשינו בבייא.

(רבינו שליט"א בי דרי"ח אדר תשס"ב אחר התפלה)

מנהג אבותינו בידינו

גאולת מצרים בזכות דרכי האבות

מתאמרא משמיה דהרה"ק מהוסיאטין זצוק"ל (נר ישראל ח"ב כ"ט) בשם הרה"ק בעל הדגל מחנה אפרים זיע"א שבחג הפסח יש ענין מיוחד בכל בית ישראל מסורת אבותינו לרמז בזה שבשכר זאת זכו בני ישראל לגאולת מצרים על שלא שינו דרכי אבותם כמבואר בדברי חז"ל הקדושים.

הוראת רבינו הזקן זיע"א בענין החומרות בפסח

וראה מה שכתב רבינו הזקן זיע"א בספרו הק' 'טהרת הקודש' (מאמר תשובות סגוליות פ"ט) שמובא בפוסקים שבימי חג הפסח שאיסור אכילת חמץ בכרת על כן מחמירין בכל מיני חומרות עיי"ש, וכן ידוע שהיה דעתם של כל גדולי החסידות להקפיד בכל עניני השמירה והחומרות לבל יכשל ח"ו ואפי' אלו שבשאר ימות השנה לא סבלו ההתנהגות בחומרות יתירות, לא כן בחג הפסח אדרבה שיבחו ועודדו תלמידיהם והצועדים בעקבותיהם להחמיר יותר בכל מה דאפשר.

המדקדק משימור ישמור מכל צרה

וצעד בזה בדרך שקיבל מרבותיו הקדושים הרה"ק מבלאזוב זיע"א בעל 'צבי לצדיק' והמהרי"ד מבעלזא זיע"א, כמ"ש בספה"ק 'דרך פיקודין' (מ"ע אדכילת מצה אות ג') דכל החומרות שעושים המדקדקים אינם ממילי דחסידיא רק מן הדין, והמבזים והמלעיגים ודוברים עתק באומנם לא היתה כזאת מימי אבותינו עתידים ליתן דין, והמדקדק משימור ישמור מכל צרה, ע"כ, וכן הביא בשו"ת חלקת מחוקק (ח"ג אות ס"ג) דהרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א כשהיה אחד בא לשאול שאלה מהלכות פסח היה מקדים ואומר שבפסח צריכים להחמיר בכל מה שאפשר, ועתה שאל שאלתך, ע"כ.

מעשה רב

לפנינו סיפור אחד מני אלף שממנה נוכל לראות האיך היה רבינו זיע"א נזהר בחג הפסח. אחד מן התלמידים אשר דרכו היה להכין לרבינו היין לליל הסדר ולימי החג שנים רבות, נדהם לראות האיך שבאחד השנים סירב רבינו להשתמש ביינו וכשהלה התחיל להפציר ולדעת נימוקו, הסביר לו רבינו היות שבחג הפסח אינו אוכל רק ממה שהיה בביתו בערב החג והיות שאחרת והבאת אותו בלילה, אין אני יכול להשתמש בהם, והדברים מדברים בעד עצמן. (וראה בארוכה בספר זכור לאברהם האיך שרבינו ההדיר בכל מיני חומרות והידורים לרוב).

מעת שהתחילו להחמיר בחומרות בפסח נתבטלו הרבה גזירות מישראל

בעניני החומרות בפסח בודאי צריכים ביותר לעמוד בעוז בדרכי האבות במה שנהגו להחמיר, וכמ"ש בשו"ת הראב"ן (סימן ט) וז"ל: ואפילו לא היה כי אם מנהג וחומר שהחמירו עליהם האבות הראשונים, אין לו לשנות מנהגו וחומר שקיבלו עליהם, ואפי' אם יבוא אליהו וכו' ואסור לשנות מנהג אבותינו וכו' וכ"ש שהוא תורה שלימה שחמץ בפסח במשהו, וכן כתבו הרבה צדיקים הקדושים כמשי"כ באמרי פנחס (אות רס"ו) להחמיר בפסח בכל החומרות כי בחינת פסח היא ביטול ע"ז, וכ"כ בספה"ק מאור עינים (בסופו אות ט"ו) ליהרהר מחמץ משהו וכל החומרות שהחמירו המחמירים ע"כ, וכן הביא בס' זכרון טוב (אות כ"א) מהרה"ק מנעשכ"ז זיע"א שבודאי יש להחמיר ואין להתחכם יותר מן הקדמונים שהם החמירו בפסח, וכמשי"כ בס' משנת חסידים (ניסן סי"ד) וז"ל: ושומר פסח מחמץ כהלכתו ויחמירו בו בכל החומרות, והוא אחד מעשרה דברים המביאים לידי קדושה ע"כ, ואמר הגה"ק ר' בנימין ראבינאוויטש זצ"ל חבר בי דינא רבא בשם הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זיע"א שמעת שהתחילו ישראל להחמיר בחומרות של פסח, נתבטלו הרבה גזירות מישראל, מדה כנגד מדה כמו שהם מחמירים יותר ואינם מדקדקים בדין גם בשמים אינם מדקדקין עמהם.

מקורו בדברי הוזהר הקדוש

באשל אברהם (סימן תנ"ה ד"ה אהות) בשם האר"י ז"ל כתוב להחמיר על עצמו בפסח בשמירה מחמץ כפי כל הדיעות המחמירות עכ"ל, ועוד ידוע מהאר"י ז"ל הובא בבאר היטב (סי' תמ"ב סק"א) הנזכר ממשוהו חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה, ורבינו הק' בעל הבני יששכר בספרו הק' הגהות מהרצ"א, העלה מקורו טהור לדברי האר"י ז"ל מדברי הוזהר הקדוש (פר' כי תצא רפ"ב) וז"ל: למהו שמורים ונטורים מחמץ ושאר כל שהוא וכל מאכלים ומשקים ומאני דפסחא כולן נטורין, ומאן דנטר לון מחמץ ושאר גופיה, איהו נטיר מיצה"ל לתתא ונשמטא לעילא, ע"כ.

לחנך הילדים שלא להתערב עם אחרים בפסח

בני ישראל ידעו נאמנה בכל הדורות שלא להתערב עם אחרים בעניני מאכל אלא איש על מחנהו ואיש על דגלו איכלו, ועל מנהג זה ראו גדולי ישראל לחזק וללמדה אפילו לקטנים כמבואר בספר 'חינוך ישראל' שהרה"ק בעל ה"וויאל משה" מסאטמאר זיע"א היה מצוה לגבאי קהילתו שלא להעמיד בביהמ"ד דוד מים וקאווע לשתיה בכל ימי הפסח כבכל ימות השנה, אף כי יכלו לסדר הכל בכלים חדשים, בזיהרות גדול בלי חשש כל שהוא, ונימק טעמו, כי צריכים לחנך את הילדים בחומרא המקובל, כי בחג הפסח אין לטעום שום דבר חוץ לבית, 'מען מישט זיך נישט'. ועי"ז כשיראו הקטנים שבפסח שונה מכל ימות השנה, שאין נותנים לשתות קאווע בביהמ"ד, יחקק בלבם היטב חומרא זו, ואזי גם כי יזקינו לא יסירו ממנה.

המורם מכל האמור לעיל כמה מן הצורך והחיוב להחזיק כל אחד במנהגי אבותיו ולא להזניח ח"ו שום חומר מחומרות שהחמירו בה אבותינו ורבותינו, ואפי' בדברים שאינם מבינים טעמם אבל מסורת אבותינו בידינו, וכמו שהביא בזכור לאברהם (סי' ל"ו סק"א) שאף חששות שחששו עליהם ואח"כ נשתנה במציאות והתברר שאין לחשוש חששות אלו מ"מ לא שינה המנהג משום אל תטוש, כי עי"ז יש סייעתא דשמיא מיוחדת ליהיזהר ממשוהו חמץ.

ובזכות הזהירות והשמירה ממשוהו חמץ בפסח כפי יכלותנו השי"ת יגמור בעדינו שלא ניכשל ח"ו, ובזכות ההליכה בדרכי אבותינו ורבותינו נזכה במהרה להיגאל ולראות נפלאות כימי צאתנו מארץ מצרים שנגאלו בזכות שהלכו ולא שינו מדרכי האבות, ונזכה לאכול במהרה דידן מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיעו דמם על קיר המזבח לרצון בבנין בית עולמים בשיר ורננים, ושיעמוד הכהן לאורים ותומים בביאת גואל צדק ומלכינו בראשינו אמן כן יהי רצון.

דא"ח מכ"ק רבינו שליט"א

בעת עריכת הסדר תשס"ט

מעשה בר"ע וכו'. הענין שמביא הסיפור של ר"ע וחבריו, דמפני שאמרו ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים לכן מביא ראייה מגדולי הדור שעסקו בסיפור יצי"מ כל הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו רבותינו וכו', דכיון שתכלית סיפור יצי"מ הוא על מנת שתמליכוני עליכם לכן בעת שהגיע שעת קבלת עול מלכות שמים בקרי"ש של שחרית אמרו רבותינו הגיע זמן לקיים המצוה שהיא תכלית מצות סיפור יצי"מ שאתם עסוקים בו כעת.

ראב"ע אומר וגו' ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות, וחכ"א ימי חיך עוה"ז כל ימי חיך להביא ימות המשיח. ופירשו בספה"ק כל ימי חיך שמגמת כל ימי חיך בעסקך בתורה ובמצוות ומעש"ט יא להביא ימות המשיח עי"ז נזכה לימות המשיח, וכמו שפי' הרה"ק מראשפיץ זיע"א ובנה אותה בקרו"ב בימינו שבכל יום ויום שיהודי מתנהג עצמו כשורה ומתקן את ימיו בקרו"ט אז בונה בימיו את הבית המקדש, וז"ש בימינו שנוכה לתקן עצמנו ולבנות עם הימים שלנו את הביהמ"ק, ובוהו אנו ממשכים את קירבת הגאולה.

והנה ארז"ל (ברכות ג.) אל תזכרו ראשונות וקדמוניות אל תתבוננו, אל תזכרו ראשונות זה שעבוד מלכויות, וקדמוניות אל תתבוננו זו יציאת מצרים, הנני עשה חדשה עתה תצמח תני רב יוסף זו מלחמת גוג ומגוג, משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו והיה מספר והולך מעשה זאב, פגע בו ארי וניצל ממנו והיה מספר והולך מעשה ארי, פגע בו נחש וניצל ממנו שכח מעשה שניהם והיה מספר והולך מעשה נחש, אף כך ישראל צרות אחרונות משכחות את הראשונות, עו"ש לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שתהא שעבוד מלכויות עיקר ויציאת מצרים טפל לו.

וזהו שיטת חכמים שדרשו כל ימי חיך להביא ימות המשיח, ולכאן א"כ כ"כ גדלה ימות המשיח למה צריכין כלל להזכיר יצי"מ, אך חכמים סברי דאם לא יזכירו יצי"מ הרי כאילו אנו מועלין בשורש מצות סיפור ימות המשיח ג"כ, דשורש גאולת ימות המשיח בא מיצי"מ שאז בחר בנו השי"ת להיות לעם סגולה, ולכן אע"פ שגדלה גאולה האחרונה עכ"ז נמשך מיצי"מ רק יא יצי"מ כטפל לגאולה אחרונה.

ובאמת לא נחלקו ראב"ע וחכמים, דכו"ע סברי דצריכים בזה"ל להזכיר יצי"מ שזה יביא לימות המשיח, דאם אדם זוכר יצי"מ שהשי"ת בחר בנו לעם ותכלית יצי"מ כדי שנקבל עלינו עול מלכותו ית' זה יביא לימות המשיח, וראב"ע סבר ימי חיך רומז להימים, שביום הוא זמן הארת החסדים ונברא היום לעסוק בו בתורה, וסבר שבזמן חשוך כזה שאנו נמצאים בו צריכין לרבות ולהדגיש להזכיר יצי"מ גם בלילות, שזמן הלילה רומז לגלות, שהלילה הוא זמן שליטת החיצונים ולא נברא לילה אלא לשינתא וזה רומז לחשכות זמן הגלות, ולכן כדי שאדם יזכור שגם בזמן החשוך שאנו נמצאים בו צריך לקבל עליו עול מלכותו ואמונתו ית"ש יש לעשות דוגמא לזה כדי שיוכר, ולכן דרש להזכיר יצי"מ בלילות ולהאיר גם את הלילות באור גאולת יצי"מ וקבלת עול מלכותו וזה יהא לדוגמא שבזמן הזה שאנו נמצאים בו כעת בחושך ואפילה נזכור ג"כ להזכיר יצי"מ ולקבל עלינו עול מלכות שמים.

וחכמים סברי, ימי חיך עוה"ז, שכ"כ ירדנו כבר בסתר המדרגה שאין צורך לרבות הלילה לדוגמא כסברת ראב"ע, שגם הימים כהיום הם זמן לילה בתכלית, ועצם זה שדורשים ימי חיך העוה"ז כבר נזכרים שגם בזמן חושך צריכים להיות בקבלת עול, רק הוסיפו לדרוש כל ימי חיך להביא ימות המשיח, משום הנ"ל.

ברכת מזל טוב לאנשי החשובים

ברכת מזל טוב

להרהגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א
 לרגל השמחה בהולדת הנכד / הבן
אצל בנו הרה"צ יהושע קאהן שליט"א
 יה"ר שיזכה לרוות רוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצ"ח,
 אמן.

להולדת הבנים

הרה"ח **יוסף קדיש ווייס** שליט"א
 בן הרה"ח אפרים פישל שליט"א - חתן הרה"ח מתתיהו יחיאל קרישבסקי ז"ל
 הרה"ר **אליהו שטיינבערגר** שליט"א
 בן הרה"ח ברוך משה שליט"א - חתן הרה"ח חיים מנשה גוטליב שליט"א

להכנס הבן לעוה"ת והמצוות

הרה"ג **אהרן קרישבסקי** שליט"א
 שלוחו הנאמן של רבינו שליט"א ברמה די 3
 בן הרה"ח יוסף קדיש שליט"א - חתן הרה"ח ישראל יויט פרידמאן שליט"א
 הרה"ח **אהרן שטיינבערגר** שליט"א
 בן הרה"ח שמעון שליט"א - חתן הרה"ח דוד סטאריק שליט"א
 הרה"ר **יוסף ראזנפעלד** שליט"א
 בן הרה"ח צבי אביגדור שליט"א - חתן הרה"ח משה פערל שליט"א
 הרה"ח **יהודה טרייטל פלדמאן** שליט"א - קרית יואל
 בן הרה"ח טובי שליט"א - חתן הרה"ח יצחק לייב הירש שליט"א
 הרה"ר **אברהם אלכסנדר אייזנבערג** שליט"א - וויליאמסבורג
 בן הרה"ח שמואל צבי ז"ל

להולדת הבן

הרה"צ **יהושע קאהן** שליט"א
 בן מרן ראש הישיבה שליט"א - חתן כ"ק אדמו"ר מראחוב שליט"א
 הרה"ר **אברהם אייזנבאך** שליט"א
 בן הרה"ח משה יהושע שליט"א - חתן הרה"ח אהרן פפנהיים שליט"א
 הרה"ר **אברהם יצחק קליין** שליט"א
 בן הרה"ח צבי דוב שליט"א - חתן הרה"ח אהרן שטערן שליט"א
 הרה"ר **אברהם יצחק זעליקאוויטש** שליט"א
 בן הרה"ח ארי שליט"א - חתן הרה"ח שלמה יהודה דימאנט שליט"א
 הרה"ר **משה סטאריק** שליט"א
 בן הרה"ח יוסף בעריש שליט"א - חתן הרה"ח זאב יחזקאל לויפער שליט"א
 הרה"ר **יהודה לייב שלמה סאמעט** שליט"א
 בן הרה"ח אהרן ברמ"א שליט"א - חתן הרה"ח פנחס בנימין פאמפ שליט"א
 הרה"ר **יעקב משה גרינפעלד** שליט"א
 בן הרה"ח דוב בעריש שליט"א - חתן הרה"ח שמואל חיים פערל שליט"א

להולדת הבת

הרה"ח **ישעי אלטמאן** שליט"א
 בן הרה"ח יהושע ז"ל - חתן הרה"ח אהרן משה ווייס שליט"א
 הרה"ח **ארי אייזנבערג** שליט"א
 בן הרה"ח אהרן שליט"א - חתן הרה"ח ראובן פפנהיים שליט"א
 הרה"ר **דוד פערל** שליט"א
 בן הרה"ח חיים שליט"א - חתן הרה"ח אהרן זעליקאוויטש שליט"א
 הרה"ר **ראובן קרישבסקי** שליט"א
 בן הרה"ח קדיש שליט"א - חתן הרה"ח אהרן ברמ"מ אייזנער שליט"א
 הרה"ר **מאיר סטאריק** שליט"א
 בן הרה"ח אברהם ישעי ברי שליט"א - חתן הרה"ח צבי יעקב גולדמאן שליט"א
 הרה"ח **אלתר משה קרויס** שליט"א
 בן הרה"ח שמעון שליט"א - חתן הרה"ח משה יצחק יאראוויטש שליט"א

א כשר'ן פרייליכן פסח

יתברכו מן השמים כל אלו שתדמו להוצאות הגליון

הרה"ח **יוסף יחזקאל קרויס** שליט"א
 לעילוי נשמת אביו
 הרה"ח **שלמה ב"ר אפרים פישל** ז"ל
 נלביע חיי ניסן תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **יצחק מארקאוויטש** שליט"א
 לעילוי נשמת אביו
 האה"ח **עלקא בת"ר יצחק** ז"ל
 נלביע כ"ד ניסן תשע"ג
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **אלכסנדר א. צ. קרויס** שליט"א
 לעילוי נשמת אביו
 הרה"ח **שלמה ב"ר אפרים פישל** ז"ל
 נלביע חיי ניסן תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה

הרה"ח **חיים כהן** שליט"א
 לעילוי נשמת אביו
 הרה"ח **שמואל אהרן ב"ר יעקב דוב** ז"ל
 נלביע כ"ב ניסן תשכ"ט
 ולעיינ אמו האה"ח **ברכה בת"ר חיים** ע"ה
 נלביע כ"א ניסן תשע"ח

הרה"ח **אהרן אייזען** שליט"א
 לעילוי נשמת אביו
 הרה"ח **יהושע העשיל ב"ר פינחס הלוי** ז"ל
 נלביע כ' ניסן ערב שביעי של פסח תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה

לעיינ האה"ח מרת **אסתר רבקה** ע"ה
 בת הרה"צ ר' **ברוך יעקב** ומרת **ברכה** זיסרמן
 אשת הרה"צ ר' **שמואל תפלינסקי** זצ"ל (בווייה)
 חמותו של אי"מ הרה"ח **שמעון דוב קרישבסקי** זצ"ל
 נלביע כ' ניסן ערב ששי"פ תרע"ז
 נכדת הרה"ג **איסר יהודה מאלין** זצ"ל אב"ד בריסק
 נויג לבעל התוספות יויט ולמעלה בקודש זייע

נערך ויצא לאור ע"י "מערכת דברי אמונה" להו"ל תורת רבותינו הקדושים
 שע"י אברכי תולדות אהרן בעיה"ק ירושלים תוכב"א - של 02-5810-778 / פקס 153-25810778